

Postoje obyvatel Zlínského kraje k nevěře

Michaela Hejníková

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela HEJNÍKOVÁ**
Osobní číslo: **H09349**
Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Postoje obyvatel Zlínského kraje k nevěře**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti problematiky nevěry.
Příprava metodiky výzkumné části.
Realizace kvantitativního výzkumu problematiky nevěry.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně její interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu a jejich shrnutí.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

CAPPONI, Věra a Tomáš NOVÁK. Sám sobě manželským poradcem: první pomoc při příhodách nevěrných. Praha: Grada, 1995. ISBN 80-7169-163-1.

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

JANÁČKOVÁ, Laura, et al. Nevěra a její zvládnání. Praha: Maxdorf, 2008. ISBN 978-80-7345-155-4.

ŠMOLKA, Petr. Nevěra: pro podváděné i podvádějící. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0397-1.

UZEL, Radim. Nevěra a co s ní. Praha: Petrklíč, 2010. ISBN 978-80-7229-241-7.

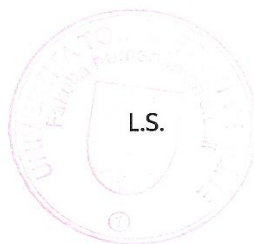
Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Šalenová**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. listopadu 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **4. května 2012**

Ve Zlíně dne 12. ledna 2012

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně22.4.2012.....

.....Hejzlarova Michala.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem mé bakalářské práce je zjistit postoje a názory obyvatel Zlínského kraje k nevěře.

Práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část je zaměřena na vymezení pojmu nevěra, historický pohled na nevěru, její typy, příčiny, důsledky, reakce na odhalenou nevěru a možnosti jejího řešení. Praktická část obsahuje provedený průzkum veřejného mínění pomocí dotazníkového šetření, jehož cílem je zmapovat současné názory a postoje obyvatel Zlínského kraje k nevěře.

Klíčová slova: mimomanželský vztah, nevěra, partnerské problémy, postoje, typy nevěry

ABSTRACT

The aim of this thesis is to find out attitudes and opinions to infidelity of the Zlín region population.

The thesis is divided in two parts, theoretical and empirical. The theoretical part is focused on definition of infidelity, historical perspective on infidelity, its types, causes, consequences, responses to infidelity and possible solutions of this problem. The empirical part includes survey of public opinion. The aim of questionnaire is to map current opinions and attitudes to infidelity of the Zlín region population.

Keywords: extramarital relationship, infidelity, problems between partners, attitudes, types of infidelity

Chtěla bych poděkovat Mgr. Evě Šalenové za odborné vedení práce, za pomoc a cenné rady při zpracování mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat všem respondentům, které jsem oslovila a kteří ochotně vyplnili můj dotazník. Také bych chtěla poděkovat mé rodině za podporu při zpracování této práce.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně dne 22. dubna 2012.

Helena Michaela

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 NEVĚRA	12
1.1 VYMEZENÍ POJMU NEVĚRA	12
1.2 HISTORICKÝ POHLED NA NEVĚRU	13
1.3 TYPY NEVĚR.....	17
1.3.1 Flirt.....	17
1.3.2 Mimomanželský kontakt.....	17
1.3.3 Dobrodružství.....	17
1.3.4 Mimomanželský vztah	18
1.3.5 Virtuální nevěra.....	18
1.3.6 Swingování.....	18
1.3.7 Prostituce.....	18
1.4 MOTIVACE A PŘÍČINY NEVĚR.....	18
1.4.1 Promiskuita jako osobnostní charakteristika.....	19
1.4.2 Nevěra (promiskuita) jako situační charakteristika.....	20
1.4.3 Nevěra jako důsledek vztahových problémů v manželství	20
1.5 ZPŮSOBY, JAK PŘEDCHÁZET NEVĚŘE	21
1.5.1 Výběr partnera.....	21
1.5.2 Nevhodné typy mužů pro vztah.....	21
1.5.3 Nevhodné typy žen pro vztah.....	22
1.6 DŮSLEDKY NEVĚRY	23
1.7 REAKCE NA ODHALENOU NEVĚRU	24
1.7.1 Chybné reakce na odhalenou nevěru	24
1.7.2 Správné reakce na odhalenou nevěru	25
1.7.3 Reakce ženy na odhalenou nevěru	25
1.7.4 Reakce muže na odhalenou nevěru	26
1.8 ZÁKLADNÍ MOŽNOSTI VYŘEŠENÍ NEVĚRY	26
1.9 MOŽNOSTI ODBORNÉ POMOCI.....	27
2 POSTOJE	28
2.1 STRUČNÁ HISTORIE.....	28
2.2 DEFINICE	28
2.3 DĚLENÍ POSTOJŮ.....	29
2.4 FUNKCE POSTOJŮ.....	29
2.5 ZMĚNY POSTOJŮ	30
2.6 MĚŘENÍ POSTOJŮ.....	30

II	PRAKTICKÁ ČÁST	31
3	PROJEKT VÝZKUMU	32
3.1	VÝZKUMNÝ PROBLÉM	32
3.2	CÍL VÝZKUMU	32
3.3	VÝZKUMNÉ OTÁZKY	32
3.4	VÝZKUMNÝ SOUBOR	33
3.5	DRUH VÝZKUMU	33
3.6	METODA VÝZKUMU	33
3.6.1	Předvýzkum.....	34
3.7	ZPŮSOB VYHODNOCENÍ DAT	34
4	VYHODNOCENÍ, ANALÝZA A INTERPRETACE VÝZKUMU.....	35
4.1	ZODPOVĚZENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK.....	55
	ZÁVĚR	57
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58
	SEZNAM GRAFŮ	60
	SEZNAM TABULEK.....	61
	SEZNAM PŘÍLOH.....	64

ÚVOD

S problematikou nevěry se lidé setkávají už od pradávna, avšak v každém období bylo na nevěru nahlíženo jinak a tresty za spáchání cizoložství se postupem času začaly měnit, až zcela vymizely. V dnešní době je podle mě nevěra mnohem tolerovanějším společenským jevem než dříve a také velmi diskutovaným tématem. Nejen kvůli tomu jsem si zvolila toto téma, ale také z důvodu, že jsem se s touto problematikou bohužel již několikrát setkala. A určitě nejen já, ale každý z nás. Buď z vlastní zkušenosti, či z vyprávění od někoho známého. Též se každý z nás zřejmě dostal do situace buď podváděného, nebo podvádějícího. V posledních letech jsem rovněž zaregistrovala, že přibývá rozvodovosti a to hlavně z důvodu nevěry. Jak i vyplývá z výzkumu Střediska analýz a empirických průzkumů (SANEP), které bylo provedeno koncem března tohoto roku.

Jelikož někdo prosazuje absolutní věrnost, ale někdo zase naopak nedokáže být s jedním partnerem, rozhodla jsem se zjistit pohledy různých lidí na tuto problematiku. Položila jsem si několik otázek, na které bych chtěla znát odpovědi. Co vede různé lidi k nevěře? Podvedli své partnery „jen“ jednou nebo vícrát? Litují své nevěry? Odpustili by případnou nevěru svému partnerovi nebo by naopak reagovali nekompromisně a trvali by na rozchodu či rozvodu? Odpovědi na tyto otázky a spoustu dalších mě osobně zajímají. Myslím si, že výsledky mého výzkumu by mohly být zajímavé nejen pro mě, ale i pro mé známé a širokou veřejnost.

V mé bakalářské práci se budu nejdříve věnovat teoretické části, ve které vymezím daný pojem podle několika autorů, protože každý člověk za nevěru považuje něco jiného a pohlíží na tento problém jinak. Dále popíšu historický pohled na nevěru, její typy, příčiny, důsledky, reakce na odhalenou nevěru a možnosti jejího řešení.

Praktická část je zaměřena na kvantitativní výzkum, ve kterém za pomoci dotazníkového šetření zmapuji postoje a názory obyvatel Zlínského kraje k nevěře. Cílem je také zjistit, jestli se liší názory mužů a žen na danou problematiku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 NEVĚRA

1.1 Vymezení pojmu nevěra

Definovat pojem nevěra je velmi složité, protože se každý člověk na tuto problematiku dívá jinak a každý za nevěru považuje něco jiného. V této kapitole uvedu definice několika autorů, které jsou názorným příkladem odlišnosti pohledů na nevěru.

V Ottově slovníku naučném z roku 1882, 1905 a 1936 nenalezneme pojem nevěra, ale cizoložství. Definuje ho jako: „Mimomanželské souložení jednoho z manželů nebo takové souložení s jedním z manželů; je-li jeden ze souložníků manželem, jest cizoložství jednoduché, jinak jest dvojnásobné. Cizoložství jest skutkem trestným.“ (*Ottův slovník naučný*, 1882 cit. podle Capponi a Novák, 1995, s. 44)

Masarykův slovník naučný definuje nevěru v manželství: „Jeví se jako cizoložství a je důvodem rozvodu od stolu a lože.“ (*Masarykův slovník naučný*, 1921 cit. podle Capponi a Novák, 1995, s. 44)

Naprosto odlišný pohled na tuto problematiku má Bohuslav Brouk, který ve svém díle „Lidská duše a sex“ tvrdí: „Jedině možnost střídání partnerů dovolí ženě dokonalý erotic-ko-sexuální život. Pokud je to žena mladá, je škoda jejího těla pro jednoho muže, rovněž jako je škoda vyplývat jí v práci.“ (Brouk cit. podle Capponi a Novák, 1995, s. 45)

Téměř všichni autoři psali ve svých dílech o cizoložství, ale až teprve v roce 1958 začal používat pojem nevěra E. Žalman, který byl ovlivněn svou poradenskou činností. Avšak první, kdo se začal zabývat manželským poradenstvím, byl M. Plzák. (Capponi a Novák, 1995, s. 46-47)

Capponi a Novák (1995, s. 47) definovali nevěru jako: „Milostný (sexuální) poměr s mimomanželským partnerem v době trvání manželství, eventuálně stejný poměr s jinou osobou, než je ta, které jsme učinili, ať již vyřčený nebo nepsaný a „mezi řádky“ se rozumící slib věrnosti.“

Šmolka (2003, s. 14) pojem nevěra přímo nedefinuje, avšak popisuje, že pro každého člověka může nevěra znamenat úplně odlišnou činnost: „Pro někoho může být nevěrou až dokonáný pohlavní styk, jiný je skálopevně přesvědčen, že zhřešit lze již myšlenkou. Někdo se cítí ohroženější nevěrou fyzickou, pro jiného je obtížnější srovnat se s nevěrou du-

ševní. Dokonce i nevěra pouze a jen „virtuální“ může být velice úporná a mít všechny průvodní znaky a důsledky té reálné.“

Venglářová (2008, s. 69) tvrdí, že: „Nevěra je vztah mimomanželský nebo mimopartner-
ský, je jasné, že vztahu neprospívá. Skoro nikdy. Většina lidí si přeje, aby k nevěře v našem
vztahu nikdy nedošlo. Nebo přesněji – aby nám partner nebyl nevěrný. Nebo, dej bože, ať
se to aspoň nedozvíme.“

Jako poslední uvedu pohled na nevěru podle Kratochvíla (2009, s. 174), který uvádí: „Mi-
momanželské kontakty a mimomanželské vztahy, tradičně zahrnované pod pojem nevěra,
představují v manželské terapii častou a závažnou problematiku. V jejich vlivu na manžel-
ský vztah hraje roli, ve kterém vývojovém stadiu manželství k nevěře došlo, zda jde o zále-
žitost převážně sexuální nebo emocionální a zda jde o nahodilý kontakt, sexuální promis-
kuitu nebo déletrvající vztah k jedné osobě.“

1.2 Historický pohled na nevěru

Jak je jistě každému zřejmé, nevěra není v naší společnosti nic nového. Dalo by se říct, že
se s tímto problémem společnost setkává již od počátku lidstva. Akorát v každém období a
v různých zemích byla trestána jinak, na některých místech byla naopak tolerována.

Již od pravěku byla žena považovaná za matku, která se stará o děti a o teplo rodinného
krbu. Muž byl zas považován za lovce a ochránce rodiny. Ale co víme o sexuálním životě
těchto lidí? Víme, že původně lidé žili ve volném pohlavním obcování, ale protože se kvůli
tomu nevědělo jistě, kdo je otcem dětí, tak byl jediný příbuzenský vztah mezi matkou a
dětmi. Ve starověkých národech byla původně gynekokracie (vláda žen), avšak kvůli těž-
kým bojům vznikla nová forma soužití – monogamie. Později se od promiskuity začalo
upouštět, otcové byli již známi, tím pádem mateřské právo vystřídalo právo otcovské. (Mo-
rus, 2007, s. 6-11)

Za nejstarší nevěstince jsou považovány chrámy, protože náboženský obřad mohl mít po-
dobu soulože, ovšem nároční bohové vyžadovali přímo skupinové orgie. První kněžky byly
tedy prostitutky ve službě bohů. Takový nejstarší chrám - nevěstinec je znám
z Mezopotámie, ze sumerského města Uruku. Tento chrám byl svatyní boha nebes Anu.
Dalším takovým místem bylo sídlo boha Marduka, kde pro něho musela být každý den
připravena půvabná kněžka, aby se s ním mohla potěšit. Zajímavým faktem je, že už ve

starověké Mezopotámii respektovali homosexuály, pro něž byly zřízeny zvláštní nevěstince s chrámovými prostitutky, jimž velel velekněz „ukkurum“. V Babyloně byla mužova nevěra beztrestná, ale jakmile byla nevěrná žena, hodili ji do vody a utopili. Pokud je nachytali spolu, svázali je a oba hodili do vody. Asyřané však byli mnohem krutější, protože nevěrnici před utopením uřízli nos a jejího milence vykastrovali. (Bauer, 2003, s. 14-16)

Z různých mýtů a povídek známe příběh o řeckém bohu Diovi, který vládl ostatním bohům a lidem, ale také sváděl bohyně i smrtelnice. K těmto svým činům dokonce použil nejrůznější převleky a převtělení. Tento bůh byl sice obdařen cizoložným talentem, ale normální smrtelníci ve starověkém Řecku nevěru netolerovali. Podle zákona měla být sice nevěra trestaná jako krádež, avšak pokud manžel načapal milence ve své posteli, nemilosrdně mu uřízl penis i s varlaty nebo ho zabil. (Bauer, 2003, s. 17-18)

Pro Řeky bylo ale velmi těžké odolat, protože byly všude k mání prostitutky, tzv. hetéry, které muže oslňovaly nejen svou krásou, ale i duchem (Bauer, 2003, s. 27). Avšak určitě stojí za zmínku, že Řekové dávali přednost homosexualitě před těmito hetérami (Bauer, 2003, s. 32).

V Římě na rozdíl od Řecka nebyla manželka tak důležitá kvůli potomstvu, jako kvůli sexuálnímu potěšení. Pokud žena nechtěla uspokojit muže, mohl si najít jinou ženu, která mu to dopřála. Pro Římány byla prostitutka žena, která si vydělává tělem. Prostituce pro ně tedy byla řemeslem. To, že pro ně byla prostituce téměř nutná, svědčí už jen to, že se v Římě nacházely celé čtvrtě plné veřejných nevěstinců. (Morus, 2007, s. 49)

Tato doba v Římě byla „výhodná“ především pro muže, protože jak už jsem zmínila výše, manželé si mohli užívat s nevěstkami, milenkami nebo otrokyněmi, ale manželky musely být naprosto věrné. Ženská nevěra se již od dávných dob trestala smrtí. Pokud byl manžel neúprosný, zavraždil i milence manželky. Časem se trest za cizoložství zmírnil a namísto zabití nastoupila kastrace, uříznutí nosu a uší, zmlácení nebo podvedený manžel či jiný jím pověřený muž mohl provést na nevěrníkovi anální nebo orální sex. K většímu posměchu a potupě používali ředkev nebo rybu s ostrými ploutvemi, kterou strčili smilníkovi do zadnice. Takové jednání bylo pro Římana velkou urážkou jeho mužnosti. Rozumní muži se proto snažili vyhýbat vdaným ženám a radši se zajímali o nevěstky či otrokyně. Zajímavé je ale to, že pokud šlo o nevěru v nesezdaném páru, žádný trest je nečekal. (Galán, 2004, s. 47-51)

Vlivem zmírnění trestů, začalo přibývat případů cizoložství. Dokonce vešel v platnost zákon, díky kterému mohly být nevěrné manželky trestně stíhány. Jelikož se cizoložství dopouštěli i samotní císaři, tak už tomu potom ani ženatí muži nepřikládali velký význam, protože se cizoložství stalo naprosto běžnou věcí. (Galán, 2004, s. 95-97)

Aby muži neotravovali vdané ženy, tolerovala se prostituce. Pokud muž neměl k dispozici vhodnou otrokyni, chodil do nevěstinců. Nevěstince patřily v této době k nejvýnosnějším obchodům římských občanů, kterými nepohrdli ani ti nejvyšší patricijové. (Galán, 2004, s. 123-124)

Pro křesťany byla nejideálnější formou soužití monogamie. V roce 1139 se na druhém lateránském koncilu rozhodlo v platnost celibátu kněží, mnichů a řádových sester, kteří byli zaslíbení Kristu. Avšak ještě ve 14. a 15. století duchovní navštěvovali nevěstince a užívali si s konkubínami. (Bauer, 2003, s. 25-26)

Na rozdíl od spořádaného života křesťanů byli muslimové pro polygamii, lépe řečeno pro polygynii. Podle tradice nesměl mít muslim najednou více než čtyři ženy, ale počet konkubín byl neomezený. Pro tyto účely sloužil tzv. harém, ve kterém byli luxusní vězeňkyně, které dělali muži potěšení. Ovšem žena nesměla mít více než jednoho manžela, i když měl partner několik žen přímo před jejíma očima. (Morus, 2007, s. 76-80)

Ve středověku, zhruba ve 14. století, si Florentinové vymysleli prostředek, jak ochránit své manželky před cizoložstvím. Sloužil k tomu tzv. pás cudnosti, což byla kovová konstrukce, která měla zamezit sexuálnímu styku s potenciálním milencem. Na straně měl tento pás zámeček, od kterého měl klíček jen manžel. Tento příšerný vynález mužské žárlivosti se dokonce v 15. a 16. století rozšířil po celé Evropě. (Morus, 2007, s. 97)

V období renesance směli muži i po svatbě vše, jen se pak museli nechat od manželky zmlátit či jinak potrestat. Avšak nikdy se žena s manželem nerozešla kvůli tomu, že jí byl nevěrný. Pokud byla mladá, mohla mu zahýbat také, ale pokud byla stará, nezbývalo jí nic jiného, než čekat doma na manžela, než se vrátí ze svých milostných radovánek. (Morus, 2007, s. 108)

V 15. století se pravděpodobně při objevování Ameriky Kolumbem nakazili jeho námořníci od tamějších Indiánek syfilidou. Bohužel na tuto pohlavní nemoc neexistoval až do objevení penicilinu lék, a proto se tato nemoc rozšířila po celé Evropě. Prvním opatřením

proti syfilidě bylo uzavření nevěstinců a místo polibků na přivítání se potřásalo rukou. (Bauer, 2003, s. 99)

Na tridentském koncilu v 16. století potvrdili nerozlučnost manželství, které bylo zpevněno jako slavnostní a veřejný akt, na který dohlížela církev. Aby k tomuto svazku manželskému došlo, museli s tím souhlasit rodiče nevěsty i ženicha. Ti, kteří uzavřeli sňatek bez souhlasu otce, byli vydědění nebo dokonce trestáni smrtí. (Morus, 2007, s. 121)

17. - 18. století bylo obdobím knížecích metres (milenek). Panovník, který neměl kromě své manželky metresu, byl považován za podivína. Polygamie kněží a kněžen byla neomezená. Manželská věrnost se očekávala pouze v zaostalých zemích (Morus, 2007, s. 139-140). Šlechta hlásala, že „ženy jsou stvořeny pro lásku, ale rozhodně ne pro potěšení mužů. I ony mají na lásku aktivní právo, mohou si vybírat milence a střídát je, když se jim jiný zalíbí víc.“ (Morus, 2007, s. 146) Již neexistovala podřízenost ženského pohlaví jako ve starověku a renesanci. Spíše naopak, žena byla středem soukromého i veřejného života a každý dobře vychovaný muž se jí dvořil a snažil se jí zpříjemňovat život. Tohle byl opět velký pokrok od středověkého kultu, stejně jako to, že byl zakázaná láska mezi muži. (Morus, 2007, s. 146-147)

Ve viktoriánské Anglii byla oblíbená milostná romantika, která byla přísně monogamní, a jediným cílem byl sňatek (Morus, 2007, s. 196).

V 19. století se objevila fáma o přelidnění, kterou vyvolal anglický pastor Thomas Robert Malthus. Kvůli této fámě byl každý pohlavní styk, jehož cílem nebylo zplození potomka, považován za hříšný. Aby nedošlo k přelidnění, bylo podle něj jedinou možností odolávat svému sexuálnímu pudu a žít zdrženlivě, a to nejméně až do manželství. Také se kvůli tomu zaváděli nejrůznější antikoncepční metody a prostředky. (Morus, 2007, s. 209-211)

Ve 20. století se v Americe začal více ujímat předmanželský pohlavní styk a sňatky v nízkém věku, což do jisté míry omezilo prostituci. Ve Francii a v Belgii sice zrušili nevěstince, ale to nezabránilo ženám, aby se nabízely v osvětlených výlohách jako zboží. Ve Francii zas například brali prostitutky do rodin, aby si přivykly normálnímu způsobu života. (Morus, 2007, s. 264)

V současné situaci je pro naši společnost typické upouštění od manželství, je mnohem více svobodných matek, které samy vychovávají své dítě nebo naopak mají dvě rodiny kvůli rozvodu rodičů. Také se snižuje věk prvního pohlavního styku, zvyšuje se počet sexuálních

partnerů a počet předmanželských sexuálních zkušeností. Také je viditelná změna ve vnímání ženské role, kdy se upouští od tradičních hodnot. Na druhou stranu se ale zvýšil počet pouliční prostituce, erotických klubů, sexshopů, volný prodej pornografie a mnoho dalšího. Nevěra je v dnešní době svým způsobem tolerovaná, záleží na každém páru, jak se s tímto problémem vypořádá. Jestli nad ní jen mávne rukou nebo zvolí poněkud razantnější krok a rozvedou se.

1.3 Typy nevěř

Šmolka (2003, s. 14-18) ve své knize *Nevěra pro podváděné a podvádějící* popisuje základní typy (stupně) nevěry:

1.3.1 Flirt

Většinou jde jen o nezávaznou konverzaci, kdy je vše jen na úrovni představ a fantazií. Málokdy dojde k reálnému vyplnění těchto snů, avšak někdy stačí jen malá neshoda v partnerském vztahu nebo opojení alkoholem či jinou omamnou drogou a flirtování se může vymknout kontrole.

1.3.2 Mimomanželský kontakt

Někdy je tento typ nevěry nazýván jako „rekreační nevěra“, protože to bývá skoro ve všech případech jen jednorázový nebo krátkodobý kontakt, zpravidla čistě sexuální. Odehrává se například na večírku, na dovolené, v práci apod. I zde hrozí riziko rozvinutí se v další, vážnější formu nevěry nebo se také z jednorázového kontaktu může stát kontakt opakovaný.

1.3.3 Dobrodružství

Dobrodružství se vyznačuje delším trváním a většími emocemi. Nevěrníci mají pocit, že mají všechno pod kontrolou a jejich milenecký vztah nenarušuje ten partnerský či manželský. V tomto stadiu si ještě nepředstavují společnou budoucnost s milencem či milenkou.

1.3.4 Mimomanželský vztah

Většinou jde již o dlouhodobý sexuální vztah se silnou emoční vazbou. Často se stává, že jeden z mileneckého páru začne vyžadovat společné soužití, u čehož je ovšem nevyhnutelné vyzrazení před partnerem.

1.3.5 Virtuální nevěra

Jedná se o nevěru prováděnou po internetu, kdy dochází k seznamování se díky různým „chatům“ nebo posíláním e-mailů. Mívá stejný dopad jako nevěra reálná, navíc je zde riziko zklamání při případném setkání s osobou, se kterou jsme si vytvořili virtuální vztah.

1.3.6 Swingování

Jde o situaci, kdy se dva nebo více partnerských dvojic rozhodne „oživit“ jejich vztah výměnou svých partnerů při sexuálních hrátkách. Obvykle tato výměna bývá jednorázová či krátkodobá, ale může být opakovaná. Všichni zúčastnění by měli být motivovaní a plně odhodlaní k tomuto činu, protože žárlivost či jiné emoce by mohli narušit atmosféru nebo pokazit celou hru.

1.3.7 Prostituce

Mohli bychom polemizovat o tom, zda prostituce je či není nevěra, ať už se nad tím zamyslíme z pohledu zákazníka nebo poskytovatele těchto služeb. Někdo bere styk s prostitutkou či prostitutem jen jako pobavení, flirt, jednorázový sexuální styk bez emocí a lásky, avšak někdo jiný by se s nevěrou partnera s prostitutkou nebo gigolem nemohl vyrovnat a byla by to pro něho nevěra jako každá jiná. Ještě navíc pokud by šlo o opakované navštívení nevěstince.

1.4 Motivace a příčiny nevěr

Sexuolog Uzel (2010, s. 89) uvádí hlavní příčiny nevěry, které vyplynuly z jednoho amerického výzkumu: „Muži uvádějí jako hlavní příčinu vzrušení (50 %), potřebu změny (42 %), citové potřeby (37 %) a spontaneitu (36 %). Zatímco ženy uvádějí jako příčinu nevěry na prvním místě citové potřeby (57 %), ověřování vlastní žádoucnosti (48 %), touhu po společnosti (40 %) a vzrušení (39 %).“

Na rozdíl od Uzla se známý matrimoniolog Šmolka (2003, s. 31-45) zabývá motivacemi a příčinami nevěr více do hloubky. Tyto příčiny rozdělil do třech hlavních kapitol a několika podkapitol:

1.4.1 Promiskuita jako osobnostní charakteristika

Iterační versus inovační životní scénáře: Tato kapitola pojednává o tom, že každý z nás má již od narození specifické rysy osobnosti, díky kterým se přikláníme buď k tzv. iteračnímu scénáři, kdy potřebujeme určitou jistotu, jednoho stálého partnera, zaměstnání, bydliště či zájmy, nebo k inovačnímu scénáři, což je naprostý opak. Tento scénář se vyznačuje potřebou změny jak partnerů či přátel, tak i prostředí a pracovních míst, ale také nejistotou neznámého. Samozřejmě je u tohoto typu lidí větší riziko promiskuitního chování.

Dimenze introverze – extroverze: Dále záleží na našem temperamentu, protože extroverti mají vyšší potřebu navazovat nové kontakty a vztahy s okolím, kdežto introverti jsou radši sami nebo s blízkými přáteli, které již dobře znají.

Porucha sebevědomí, pochyby o vlastní hodnotě: Další příčinou může být nízké sebevědomí kvůli nedostatku úcty a uznání v dětství, emoční zranění, zneužívání nebo zanedbávání. Takový člověk se snaží zaujmout potenciálního partnera, získat jeho náklonnost a obdiv, díky čemuž si chce znovu zvýšit své narušené sebevědomí. Právě mimomanželský kontakt či vztah je pro něj určitým prostředkem k posílení svého sebevědomí nebo jako motiv msty kvůli ublížení v minulosti.

Hypersexualita: Ke zvýšené promiskuitě může také vést hypersexualita. Tito lidé mají extrémně zvýšenou potřebu uspokojování svého sexuálního libida. Takový způsob života se nedá sloučit s monogamní formou soužití.

Věční nespokojenci: Poslední motivací v této kapitole je nespokojenost se svým partnerem. Každý hledáme to, co nemáme. Někdo obdiv a porozumění, někdo zase jen sexuální uspokojení. Ne vždy nám ale opak našeho přítele bude vyhovovat, protože nám po čase začne chybět to, co nám na něm tak vadilo. Nejlepší cestou je tedy najít kompromis mezi oběma protipóly.

1.4.2 Nevěra (promiskuita) jako situační charakteristika

Adaptační fáze manželství: První podkapitolou je Adaptační fáze manželství, což znamená, že když se pár vezme, tak se po svatbě většinou narodí miminko a nastane více domácích prací, kdy má žena spoustu povinností a starostí s dítětem a manžel nedokáže pochopit, že je žena po celém dni unavená a má úplně jiné myšlenky, než touhu po sexu. Manželovo doléhání a škemrání o sexuální styk může v ženě vyvolat nechuť až odpor. Pokud je muž moudrý, přemlouvání nechá a počká si na lepší situaci. Pokud je muž osvícený, mohl by partnerce alespoň s něčím pomoci a pokud je muž barbar, najde si milenkou.

Návrat do zaměstnání po mateřské dovolené: Podobná situace nastává u návratu ženy do zaměstnání po mateřské dovolené, kdy je žena „zavřená“ doma, má starosti s dětmi a na jiné muže ani nepomyslí. Ale jakmile se z domu dostane někam do společnosti, po tak dlouhé době na ni působí lichotky od cizích mužů intenzivněji než dříve. Aby takhle situace nemusela nastat, stačí, aby se k ní její partner choval se zájmem, potěšil ji občasnými pozornostmi, plánovali si společně trávené chvíle volna i během mateřské dovolené.

Mládí nevybouřené: Následující příčina nevěry je riziková u obou pohlaví, avšak více u mužů. Jedná se o nevybouřené mládí, kdy byl jejich manželský partner první nebo jeden z mála prvních partnerů. Ještě horší je, pokud se vzali v raném věku a jakoby přeskočili celou vývojovou fázi, kdy si jejich kamarádi užívali volnosti a ne rodinných povinností.

Dlouhodobější odloučení: Poslední motivací k nevěře, kterou z této kapitoly uvedu, je dlouhodobější odloučení od partnera, například z důvodu pracovní cesty mimo město. U toho, kdo tráví odloučení v cizím prostředí, hrozí větší riziko nevěry.

1.4.3 Nevěra jako důsledek vztahových problémů v manželství

Jak již z názvu vyplývá, nevěra může vzniknout kvůli neshodám v partnerském či manželském vztahu. Pokud se dohromady sejdou osobnostní předpoklady se sklonem k promiskuitnímu chování, situační a k tomu ještě navíc vztahové problémy, nevěra je téměř nevyhnutelná.

Jako příklady nevěry vztahových problémů může být například nevěra jako způsob, jak snášet neuspokojující manželství, jako pokus, jak oživit vychladlé manželství, jak se vyrovnat s partnerovou nevěrou, jak se od partnera odpoutat nebo jako pokus o kompenzaci toho, co nám v manželství schází.

1.5 Způsoby, jak předcházet nevěře

Sto procentní způsob, jak předcházet nevěře asi neexistuje, ale riziko nevěry můžeme ovlivnit, a to například správným výběrem partnera nebo tím, jak se ve vztahu k partnerovi projevujeme.

1.5.1 Výběr partnera

Šmolka (2003, s. 67-68) ve své knize uvádí 3 různé výběry partnera:

Výběr kaskadérský: Tento typ lidí si při výběru partnera namlouvá, že se během jejich vztahu změní a konečně se usadí. Doufat v to může, avšak promiskuita mívá dost tuhý kořínek. Takže pravděpodobnost změny chování partnera je mizivá.

Výběr naivní, tak zvaně „na jistotu“: Toto je zase případ lidí, kteří si raději vyberou partnera, který není příliš atraktivní. Věří, že když postrádá jakoukoli přitažlivost, tak ho mají nadosmrti jistého. V tomto případě ale hrozí, že dříve či později si jeden z partnerů najde někoho jiného.

Výběr s rizikem větším než běžným: Je potřeba si promyslet, co od partnera očekáváme a podle toho si můžeme vybírat budoucího partnera. Například partnera, který není hysterický, který neholduje ve velké míře alkoholu, abychom od partnera neměli velký věkový nebo vzdělanostní rozdíl apod.

1.5.2 Nevhodné typy mužů pro vztah

Kratochvíl (2009, s. 176-177) ve své knize popisuje typy mužů a žen podle Muldworfa (1973), kteří mají povahu a osobnostní charakteristiku se sklonem k nevěře, a kterým je třeba se vyhýbat, pokud chceme dosáhnout spokojeného vztahu:

Lovec žen: Prvním typem jsou promiskuitní muži, tzv. „lovci žen“, kteří si musí neustále dokazovat svou sexuální zdatnost a čím více „uloví“ žen, tím je to pro ně větší chlouba. Tyto lovy bývají způsobeny silnou pudovostí nebo potřebou změny.

Věčný nespokojenec: Dalším typem nevěrníka je věčný nespokojenec, který celý život hledá pravou lásku a je pro něho těžké navázat trvalý citový vztah.

Donchuán: Posledním typem je donchuán, jenž je považován za nezralého muže, který se chce především líbit ženám a z jejich obdivu získává jakési narcistické uspokojení.

Muži zakázaní pro manželství podle Plzáka (1989, s. 240-242):

Stejně jako u zakázaných žen zařazuje do prvního pásma **žárlivé muže**, jejichž chování se dá rozpoznat již po prvním týdnu známosti.

Do druhého pásma zakázaných mužů řadí **alkoholika** nebo muže k alkoholismu spějícího. Tento typ se dá většinou odhalit až po měsíci schůzek, protože se alkoholik snaží co nejdříve nepít, aby svou dívku zaujal a projevil určitou náklonnost.

Do posledního pásma zakázaných mužů zařadil **muže líné, hysterické a vzteklouny**. Tyto opovržením hodné vlastnosti můžeme objevit až teprve po čtyřech měsících známosti.

Pokud se budeme těmto zakázaným typům mužů a žen vyhýbat a znát zásady pro spokojené párové soužití, tak si zvykneme na každého partnera a můžeme s ním žít v trvalém manželském svazku.

1.5.3 Nevhodné typy žen pro vztah

Ženy rozdělujeme do čtyř skupin:

Svádkyně: Prvním typem je žena svádkyně, která se chce líbit co největšímu množství mužů, k čemuž využívá i sexuálních praktik, i když její sexuální touha bývá zpravidla malá.

Dobrodružka: Dobrodružka hledá krátkodobé sexuální dobrodružství s menší citovou vazbou i přesto, že je dobrá manželka i matka a svého partnera má ráda, ale sexuálně si s ním nerozumí.

Žena bezbranná: Žena bezbranná nedovede partnera odmítnout, protože sexuální touha muže vzbuzuje její vlastní touhu. Sama má ale nízký práh sexuální vzrušivosti a uspokojení získává z odevzdání se partnerovi.

Žena nespokojená: Posledním typem je žena nespokojená, která se strašně rychle zamiluje, ale zanedlouho začne být nespokojená s partnerem, prací či dokonce i s milencem. Začne mít pochybnosti, jestli je její partner ten pravý a stává se velice protivnou partnerkou, která je věčně s něčím nespokojená.

Ženy zakázané pro manželství podle Plzáka (1989, s. 238-240):

Do prvního pásma zakázaných žen patří **ženy žárlivé a ženy nezdrženlivé**, jejichž chování se dá odhalit po několika schůzkách.

Ženy líné, hašteřivé a nepořádné zařadil do druhého pásma zakázaných žen. Tyto typy žen lze rozpoznat až po týdnu společného pobytu v jedné místnosti.

Do posledního, třetího, pásma zakázaných žen zařadil **ženu hysterickou**, jejíž chování můžeme odhalit až po třech měsících randění.

Podle Plzáka je třeba se pokusit takovéto typy žen co nejdříve odhalit a zdaleka se jim vyhýbat.

1.6 Důsledky nevěry

Nevěra je jistě postrachem každého vztahu, protože se v dnešní době stává čím dál častějším problémem. Dokonce z výzkumů vyplývá, že je nevěra nejčastějším důvodem k rozvodu. Záleží na každém člověku, jak se k danému problému postaví. Důsledky mohou být tedy různé – jak psychické, tak i fyzické.

Janáčková (2008, s. 33-34) popisuje psychosomatické důsledky nevěry u podváděných. Podle ní informace o nevěře u podváděného vyvolá změnu v emocích, v jeho chování a může se také projevat nepříjemnými negativními tělesnými projevy. Tyto tři skupiny charakterizuje následovně:

První skupinou je fyziologický dopad, do kterého podle ní patří bušení srdce, zrychlené vnímání, sevření za hrudní kostí, nechutenství, nevolnost (pocit na zvracení), svírající bolesti břicha, časté nucení k močení, třes, sexuální impotence, nedostatek sexuální touhy, změny v menstruačním rytmu, svalové napětí v krční oblasti a v dolní části páteře, bolesti hlavy, vyrážky, fleky, padání vlasů a poruchy spánku.

Druhou kategorií je emocionální dopad, do kterého řadí prudké a rychlé změny nálad, nadměrné trápení s věcmi, které zdaleka nejsou tak důležité, stažení se ze sociálního styku a omezení kontaktu s druhými, sebelítost, pocity psychického napětí a úzkosti, zvýšené starosti o vlastní zdravotní stav, nadměrné pocity únavy a obtíže při soustředění pozornosti, zvýšená podrážděnost, popudlivost, deprese, pocity stísněnosti a vyčerpanosti.

V poslední skupině popisuje dopad nevěry na chování člověka. Zařadila sem nerozhodnost, sklon ke zvýšené osobní nevhodnosti a nepozornému řízení auta, zhoršenou kvalitu práce a nevykonnost, zvýšené množství vykouřených cigaret za den, zvýšenou konzumaci alkoholických nápojů, zvýšené množství tablet na uklidnění a léků na spaní, ztrátu chuti k jídlu nebo naopak přejídání a změněný denní životní rytmus (problémy s usínáním, dlouhé noční bdění a pak pozdní vstávání s pocitem únavy).

1.7 Reakce na odhalenou nevěru

Každý z nás by na nevěru partnera jistě reagoval jinak. „První moment znamená šok. Dotyční jej popisují tak, že byli zcela ochromeni, jakoby „uřknuti“ tou informací. Mnozí sdělují, že se po nějakou dobu, která se jim zdála dlouhá, nebyli s to ani pohnout. U některých pak nastává jakési uvolnění spojené s nezadržitelným pláčem. Jiní zůstávají v silném psychickém napětí, mají pocit, že se rozprsknou na kusy, nevydrží na místě, musí se pohybovat, běhat.“ (Capponi, Novák, 1995, s. 89)

Která reakce je tedy ta správná, a která naopak vede k rozpadu vztahu?

1.7.1 Chybné reakce na odhalenou nevěru

Matějková (2009, s. 19-20) uvádí chybné reakce při odhalení nevěry, které většinou vedou k rozpadu vztahu:

„Můj život ztratil smysl“: Tento postoj je klasický pro podvedené s nízkým sebevědomím. Nevěra partnera pro ně znamená velkou ránu v životě a už nikdy nebudou šťastní tak jako dříve.

„Nikdy ti neodpustím“: Pokud podvedená osoba zaujme tento postoj, tak partner nemá šanci napravit svou chybu, protože na takovouto reakci neexistuje řešení. Jediným možným řešením je rozchod či rozvod, protože partnerova důvěra je zrazena, už nikdy nebude schopna odpustit a věřit podvádějícímu.

„Nikdy tě již nebudu milovat tak jako předtím“: Opět chybná reakce, protože partner se bude snažit najít někoho jiného, kdo ho milovat bude. Tato reakce vede opět jedinečně k rozpadu vztahu.

„Děti tě odsoudí“: Tento způsob vydírání používají především ženy, kterým byl partner nevěrný. Děti nejsou schopné vlastního posudku, a proto „nemorálního“ otce odsoudí

z důvodu ubližování matce. Otec se snaží svou vinu napravit, ale většinou to nemá velké výsledky.

„Musíš mi dokázat, že mě máš rád“: Tento typ vydírání je opět typičtější pro ženy. Chtějí po partnerovi, aby jim plnil jejich přání a touhy, jako je např. uklízení, mytí nádobí, kupování drahých dárek apod., ale obvykle k samotnému odpuštění nikdy nedojde.

„Jsi špinavý a nechutný“: Tuto výčitku používají obě pohlaví. Podvedený partner se nevěrníka „štítí“, i když se často myje a chodí na venerologická vyšetření. Trestem je odmítání sexuálního styku. Samozřejmostí je, že se partner začne ohlížet jinde, kde získá pochopení a sexuální uspokojení. Kvůli tomu se vztah opět rozpadne.

„Nikdy ti již nebudu důvěřovat“: Nejčastější výčitkou je ztráta důvěry. Pokud podvedený partner nedokáže nevěrníkovi odpustit, téměř ve všech případech dojde k ukončení vztahu.

1.7.2 Správné reakce na odhalenou nevěru

Samozřejmě ne vždy musí končit vztah narušený nevěrou rozpadem vztahu. Venglářová (2008, s. 76) uvádí doporučení, kterými bychom se měli řídit při odhalení nevěry:

V první řadě zachovat klid, nedělat závažná rozhodnutí pod tlakem, nepátrat po podrobnostech, neustále nemluvit s partnerem o tom, co provedl, snažit se zachovat běžný chod domácnosti, domluvit se na pravidlech soužití, nezmiňovat se o nevěře partnera před dětmi a blízkými, nezavádět „přísný režim“, kontroly a omezení, přemýšlet o možnostech společné budoucnosti a hlavně se neuzavírat před světem, ale naopak se rozptýlit, myslet pozitivně a vidět budoucnost radostněji.

1.7.3 Reakce ženy na odhalenou nevěru

Plzák (2000, s. 48) uvádí pět reakcí ženy na nevěru:

Žena sice odhalením nevěry subjektivně trpí, ale své utrpení dokáže utajit: Jedná se o nevyzrálejší reakci, protože žena v sobě dokáže své pocity a emoce udržet a ve společném soužití se nic nezmění.

Žena nezvládne intenzitu subjektivního utrpení a vyvolá střety: Stále jde o ukázněnou a zralou reakci, i když na řadu přijdou hádky a konfrontace. Žena se však brání krizi.

Žena nezvládne své subjektivní utrpení, takže vznikne krize, ale ne konflikt: V tomto případě sice nastane krize, která se ale postupem času vyřeší a manželství se udrží.

Žena naprosto nezvládne své subjektivní utrpení a rozdmýchá pravý manželský konflikt: Tato reakce většinou vede k rozpadu vztahu, pokud nezasáhne nějaká forma ponaučení nebo odborná pomoc.

Žena odhalením nevěry subjektivně netrpí, a pak buď reaguje chladnokrevně rozvodem, nebo nereaguje vůbec: Takové chování svědčí o tom, že má žena též mimomanželský vztah nebo o nízké intenzitě manželské lásky mezi partnery.

1.7.4 Reakce muže na odhalenou nevěru

Podle Plzáka (2000, s. 60-61) musí muž zůstat v případě odhalení nevěry slušný, spolehlivý, velkorysý a tak trochu riskér, ale nesmí být slabý a rozhodně se nemstít své ženě. Pokud dokáže zaimponovat své ženě, tak má naději, že ji neztratí. Silný muž by si měl zachovat tvář a klidně, nevzrušeně bojovat dál.

„Takže si zapamatujme: odhalí-li muž ženinu nevěru, nesmí ztratit chlapskou tvář, a pokud ji snad dosud neměl, má ji v tento okamžik získat. Odhalí-li žena nevěru svého muže, tak naopak co nejméně tvrdých opatření, ale soužití uvolnit, otevřít, střežit, aby bylo doma dýchatelno.“ (Plzák, 2000, s. 64)

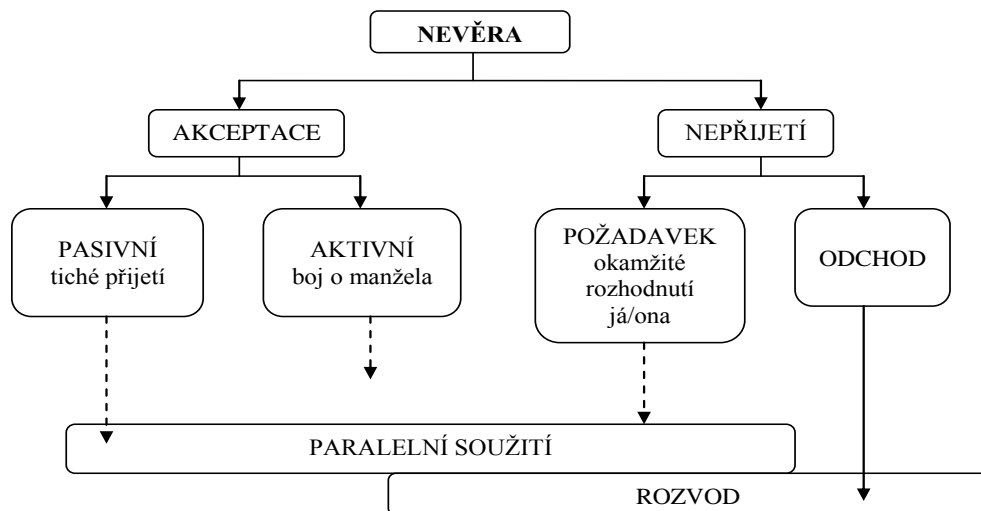
1.8 Základní možnosti vyřešení nevěry

Možností, jak vyřešit nevěru existuje nepřeberné množství a každý člověk se s tímto problémem vypořádá jinak. Některý podváděný partner je ochoten nevěru překousnout, někdo je naopak pro okamžité ukončení vztahu bez jakéhokoli vysvětlování a omlouvání.

Podle Janáčkové (2008, s. 31) existují pouze dvě základní možnosti řešení nevěry a to buď tento fakt akceptovat, nebo ho naopak nepřijmout. Nepřijetí a nesouhlas s nevěrou samozřejmě vede k rozhodnutí, zda chce nevěrník zůstat s partnerem nebo se rozhodne pro soužití s milenkou či milencem. Pokud podváděný partner není vůbec schopen tento fakt přijmout, následuje rozchod či rozvod. Lepší variantou pro vztah je samozřejmě akceptace nevěry, kdy podváděný partner buď pasivně přijme tento fakt a snaží se s tím nějakým způsobem smířit bez získávání dalších informací o partnerově nevěře, nebo se snaží aktivně

bojovat o manžela nebo manželku, protože nechce ztratit partnera a ukončit fungující vztah (viz obr. 1).

Obrázek 1: Základní možnosti vyřešení nevěry

Zdroj: Janáčková, 2008, s. 31

1.9 Možnosti odborné pomoci

Někdo by si v případě zjištění nevěry vystačil s radou od kamaráda či někoho známého, někdo by si zas naopak vystačil sám. Avšak nejlepším způsobem pro vyřešení tohoto problému je určitě odborná pomoc.

Do odborné pomoci podle Venglářové (2008, s. 79) patří manželské poradny, občanské poradny, psychologické a psychoterapeutické služby, linky důvěry, krizová centra nebo psychiatrické služby v případě příznaků duševních onemocnění.

Podle Macha a Šmolky (2008, s. 77) nám psycholog v manželské poradně může poskytnout podporu pro to, abychom dokázali nevěru unést a dát návod na to, jak se v takové situaci chovat. Pokud ani odborná pomoc nepomůže, je možno zvážit tzv. strukturovanou separaci, která napodobuje případnou porozvodnou situaci. Po 4-6 měsících si oba partneři většinou uvědomí, zda se chtějí vrátit zpět ke svému partnerovi, což se stává častěji, nebo budou stále trvat na rozvodu.

2 POSTOJE

S tímto pojmem se můžeme setkat v různých vědních oborech, jako je například sociální psychologie, ale také v běžné komunikaci, knihách, časopisech či na internetu. Mnoho autorů se snažilo definovat postoje, avšak každý z nich má na tuto problematiku jiný názor, proto existuje nepřehledné množství definic. Má bakalářská práce se primárně touto problematikou zabývat nebude, a proto uvedu jen základní informace týkající se postojů, rozdělení, funkce, změny a měření postojů.

2.1 Stručná historie

Nejdříve se tento pojem vyskytoval v 18. století v malířství, kdy byl chápán jako způsob stání modela při malbě. Později se začal také používat v dramatickém umění, avšak do vědy se dostal až díky dílu Charlese Darwina, kdy v roce 1872 vydal knihu Výraz emocí u člověka a zvířat. Až teprve ve 20. století se postoji začíná do hloubky zabývat sociální psychologie. (Výrost a Slaměnik, 2008, s. 127)

2.2 Definice

Pojem postoje zavedli do sociální psychologie dva autoři W. J. Thomas a F. Znaniecki díky své práci o polském rolníkovi v Evropě a Americe. Postoje podle nich vyjadřují vztah k nějaké hodnotě. (Nakonečný, 2009, s. 239)

Zpřesnění definice postoje uvedl G. W. Allport: „Postoj je mentální a nervový stav pohotovosti, organizovaný zkušeností, vyvíjející direktivní nebo dynamický vliv na odpovědi individua vůči všem objektům a situacím, s nimiž je v relaci.“ (Allport, 1935 cit. podle Nakonečný, 2009, s. 239)

Allportova definice ale také nebyla přesná, protože byly postoje mylně zaměňovány s motivy. Th. M. Newcomb se pokusil najít rozdíl mezi postojem a motivem: „Postoj determinuje způsob jednání, kdežto motiv je příčinou jednání, vyjadřuje jeho psychologický smysl.“ (Newcomb, 1950 cit. podle Nakonečný, 2009, s. 239)

Musíme dbát na rozdíl mezi postoji a názory, protože postoje jsou hodnotící, kdežto názory jsou subjektivní a neutrální, vyjadřují naše myšlenky, o kterých si myslíme, že jsou pravdivé.

Každý autor definuje postoj jiným způsobem, avšak nejvíce autorů se shoduje s názorem, že postoj má hodnotící funkci určitého objektu, jak uvádí například Eagly a Chaiken: „Postoj je psychologická tendence vyjádřená hodnocením určité entity s určitou mírou souhlasu či nesouhlasu.“ (Eagly a Chaiken, 1998 cit. podle Hewstone a Stroebe, 2006, s. 283)

Avšak pro mě je nejvíce srozumitelná definice podle Psychologického slovníku: „Postoj je sklon ustáleným způsobem reagovat na předměty, osoby, situace a na sebe sama. Postoje jsou součástí osobnosti, souvisí se sklony a zájmy osobnosti, předurčují poznání, chápání, myšlení a cítění.“ (Hartl a Hartlová, 2000, s. 442)

Postoje získáváme v průběhu života a to buď od rodiny a příbuzných, se kterými vyrůstáme, nebo pomocí vytváření sociálních vztahů. Avšak někteří autoři tvrdí, že určité postoje jsou vrozené a dají se zdědit z jedné generace na druhou.

„Postoje jsou všechny relativně trvalé a obsahují složku poznávací (kognitivní), citovou (afektivní) a konativní (behaviorální).“ (Hartl a Hartlová, 2000, s. 442)

2.3 Dělení postojů

Existuje spousta dělení podle různých kritérií, avšak uvedu rozdělení podle Psychologického slovníku: „a) citové, poznávací; b) kladné, záporné; c) verbální, neverbální; d) skryté, zjevné; e) silné, slabé; f) soudržné, nesoudržné; g) vědomé, nevědomé; h) individuální, skupinové; i) stálé, proměnlivé aj.“ (Hartl a Hartlová, 2000, s. 442)

2.4 Funkce postojů

„Smith, Bruner a White popisují tři funkce postojů, kterými je hodnocení objektů, sociální přizpůsobení a externalizace.“ (Hayesová, 2003, s. 97)

Díky hodnocení objektů získáváme svůj názor na určité věci, utváříme si k nim buď pozitivní, nebo negativní postoj. Pokaždé, když se s tímto objektem znovu setkáme, tak si ho už znovu vytvářet nemusíme, protože už víme, jak se v dané situaci máme zachovat a jak reagovat. Proto se objektu, který nám v minulosti uškodil, budeme snažit vyhýbat. (Hayesová, 2003, s. 97)

Další funkcí postojů je sociální přizpůsobení, což znamená, že každý z nás si vytváří svůj názor na určité lidi nebo sociální skupiny. Pokud máme pozitivní názor na tuto skupinu, tak se těmito lidem snažíme podobat, abychom si s nimi lépe rozuměli, kdežto pokud máme

na tuto skupinu negativní názor, tak to značí odlišnosti a rozdíly mezi námi a tím pádem si nejspíš rozumět nebudeme. (Hayesová, 2003, s. 97-98)

Třetí funkcí postojů je externalizace. „Externalizace je spojování nevědomých motivů či vnitřních stavů s něčím, co právě probíhá v bezprostředním okolí.“ (Hayesová, 2003, s. 98) To znamená, že pokud máme nějaký vnitřní konflikt, tak to můžeme dát najevo vytvořením postoje ke vnějšímu objektu. Například pokud máme nedostatek stálých přátel, tak kvůli tomu můžeme odsuzovat instituci manželství. (Hayesová, 2003, s. 98)

2.5 Změny postojů

Autoři, kteří se touto problematikou zabývali, zjistili, že hlavním prostředkem pro změnu postojů je persvaze neboli přesvědčování. Postupem času se zjistilo, že působení na pasivního příjemce persvazivní informace není tak účinné, jako působení na aktivního jedince, který se účastní různých sociálních akcí. (Výrost a Slaměnik, 2008, s. 138)

Při výzkumu změny postojů persvazivní komunikací lze vyčlenit tři základní skupiny proměnných, díky kterým dochází k manipulaci: „První skupinu tvoří proměnné komunikačního procesu, které sestávají z pěti prvků – zdroje, obsahu persvazivní informace, kanálu informace, příjemce a cíle nebo určení informace; druhou skupinu tvoří proměnné vysvětlující procesy změny postoje – pozornost, porozumění, přijetí, podržení (zachování) a konání; konečně třetí skupinu tvoří vnitřní, strukturální komponenty postoje.“ (Výrost a Slaměnik, 2008, s. 138)

2.6 Měření postojů

Existuje spousta nejrůznějších metod, jak měřit postoje. Uvedu 5 nejzákladnějších. Nejspolehlivější technikou je Likertova škála. U dané otázky je uvedena pětibodová škála ve stupnici od „zcela souhlasím“ až po „zcela nesouhlasím“ přes střední hodnotu „nevím“. Tato metoda je jednou z nejpoužívanějších, protože zachycuje obsah i přibližnou sílu postoje.

Dalšími technikami jsou sémantický diferenciál, sociometrie, Bogardova škála sociální vzdálenosti a analýza rozhovoru (Hayesová, 2003, s. 112–114).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 PROJEKT VÝZKUMU

3.1 Výzkumný problém

Výzkumný problém mé bakalářské práce je formulován do otázky: Jaké postoje zaujímají obyvatelé Zlínského kraje k nevěře?

3.2 Cíl výzkumu

Hlavním cílem mého výzkumu je zjistit, jaké jsou postoje a názory obyvatel Zlínského kraje k nevěře.

Následně byl zvolen **dílčí cíl**:

Zjistit, zda se postoje a názory na nevěru liší v závislosti na pohlaví respondentů.

3.3 Výzkumné otázky

1. Připouští nevěru více ženy než muži?
2. Lituji nevěry nevěrní muži více než nevěrné ženy?
3. Co nejčastěji považují za nevěru ženy a co muži?
4. Jaký je nejčastější důvod k nevěře pro ženy a jaký pro muže?
5. Liší se názory na nevěru v závislosti na pohlaví?
6. Jsou ochotnější nevěru odpustit ženy nebo muži?
7. Za jakých okolností by byly ochotny nevěru tolerovat ženy a za jakých okolností muži?
8. Jaká by byla nejčastější reakce mužů a žen v případě odhalení nevěry?
9. Existuje rozdíl v pohledu mužů a žen na to, zdali je nevěra vážný problém současnosti?

3.4 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor byl vybírán záměrným způsobem. Soubor tvoří dospělí obyvatelé Zlínského kraje. Respondenti tedy museli mít minimálně 18 let. Při průběžné kontrole dat vysoce převládaly ženské respondentky, proto bylo osloveno několik mužů, aby se obě pohlaví vyrovnala a bylo možné porovnání pohlaví. Nakonec bylo získáno 216 respondentů, z čehož je 108 mužů a 108 žen.

3.5 Druh výzkumu

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolila kvantitativní výzkum. Podle Gavory (2000, s. 31) kvantitativní výzkum pracuje s číselnými údaji, zjišťuje množství, rozsah nebo frekvenci výskytu jevů. Tyto číselné údaje se dají dále matematicky zpracovat. Výhodou tedy je, že se výzkumné údaje dají jednoznačně vyjádřit v podobě čísel. Nevýhodou je, že si výzkumník musí držet odstup od zkoumaných jevů a udržovat si nestrannost pohledu.

3.6 Metoda výzkumu

Jako metodu svého výzkumu jsem si zvolila dotazník. Chráska (2007, s. 163) definuje dotazník jako „soustavu předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba odpovídá písemně.“ Podle Gavory (2000, s. 99) je dotazník především určen pro hromadné získávání údajů, a proto se považuje za ekonomický výzkumný nástroj. Pomocí dotazníku tedy můžeme získat velké množství informací během krátké doby.

Dotazníkové šetření bylo provedeno pomocí serveru vyplnto.cz. Tato služby byla použita z důvodu větší anonymity respondentů vzhledem ke kontroverznosti tématu, a také kvůli získání většího počtu respondentů během relativně krátké doby. Respondenti byli získáváni pomocí internetového serveru facebook.com, rozesláním odkazu na dotazník s prosbou o jeho vyplnění na soukromé emailové adresy a předáváním vytištěného odkazu známým s prosbou o jeho šíření dalším lidem z cílové skupiny v jejich okolí.

Dotazník obsahuje 22 položek, z toho jsou poslední 2 otázky nepovinné. 14 otázek je uzavřených, 5 je polouzavřených, 2 jsou otevřené a 1 otázka je škálová.

3.6.1 Předvýzkum

Po vytvoření dotazníku bylo přistoupeno ke zjišťování jeho srozumitelnosti. Dotazník byl proto předán v tištěné podobě 50 respondentům. Všichni splňovali kritéria výzkumného souboru. Na základě jejich odpovědí a připomínek byly do dotazníku připsány další možnosti odpovědí nebo upraveno znění otázky. Také na základě jejich doporučení byl dotazník raději vložen na internetový server vyplnTo.cz, protože se v mé přítomnosti ostýchali odpovídat pravdivě.

3.7 Způsob vyhodnocení dat

Vyhodnocení dat bylo zajištěno službou vyplnTo.cz, avšak pro větší přehlednost jsou data zpracována do tabulek, ke kterým je přidán vysvětlující komentář. Informace jsou uvedeny v relativní i absolutní četnosti. Pro lepší názornost jsou k tabulkám připojeny grafy, které jsou vytvořeny pomocí programu Microsoft Office Excel 2007.

4 VYHODNOCENÍ, ANALÝZA A INTERPRETACE VÝZKUMU

Dotazník byl na serveru vyplnto.cz přístupný ve dnech 28. 3. 2012 – 11. 4. 2012 a vyplnilo ho celkem 216 respondentů.

Otázka č. 1: Pohlaví respondentů

Tabulka 1: Pohlaví respondentů

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
muž	108	50
žena	108	50
celkem	216	100

V průběhu dotazníkového šetření převažoval počet žen, avšak po několika výzvách mužů se jejich počet vyrovnal, takže je nakonec 50 % mužů a 50 % žen.

Malé množství mužských respondentů je buď kvůli jejich neochotě vyplňovat jakékoli dotazníky, nebo kvůli tématu práce, které zajímalo více ženy.

Otázka č. 2: Věk respondentů

Tabulka 2: Věk respondentů

Věk	Absolutní četnost	Věk	Absolutní četnost
22	56	18	3
21	38	41	2
23	26	43	2
20	17	64	2
25	13	29	1
24	12	33	1
19	7	36	1
26	6	38	1
28	6	39	1
27	5	42	1
30	4	49	1
32	4	58	1
65	4	59	1
		Celkem odpovědí	216

Největší skupina je tvořena respondenty ve věku mladé dospělosti (20-32 let). Nejmladšímu respondentovi je 18 let a nejstaršímu 65 let.

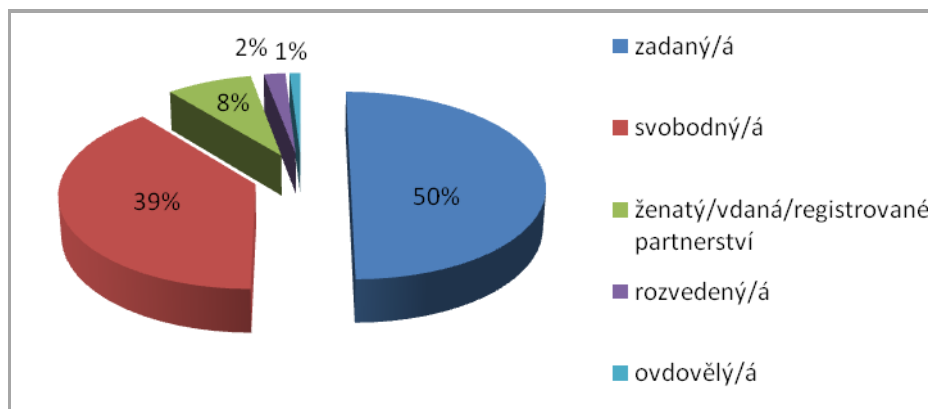
Velkou účast mladších respondentů přisuzují jejich zájmu o danou problematiku a neochotě starších lidí k vyplňování dotazníků.

Otázka č. 3: Současný stav respondentů

Tabulka 3: Současný stav respondentů

Současný stav	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
zadaný/á	107	50
svobodný/á	84	39
ženatý/vdaná/registrované partnerství	18	8
rozvedený/á	5	2
ovdovělý/á	2	1
celkem	216	100

Graf 1: Současný stav respondentů

Polovina respondentů (50 %) je zadaných, 39 % respondentů je svobodných, pouhých 8 % žije v manželském svazku, 2 % respondentů jsou rozvedená a 1 % je ovdovělé.

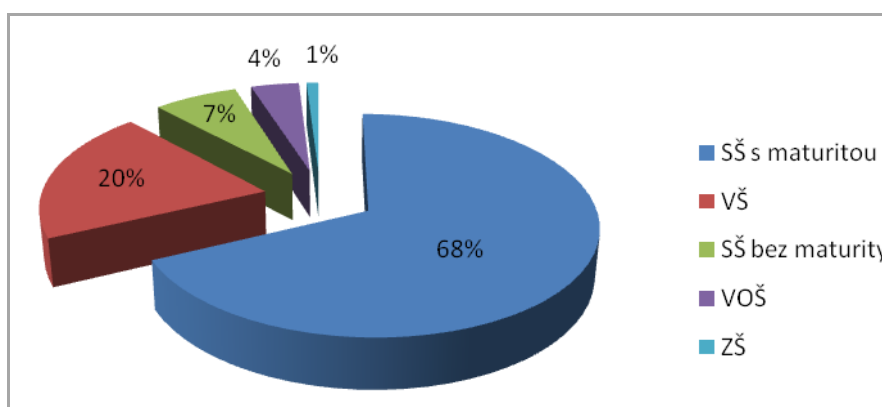
Podle mě tvoří největší procento zadaní respondenti z toho důvodu, že největší vzorek respondentů je ve věku mladé dospělosti.

Otázka č. 4: Nejvyšší dosažené vzdělání

Tabulka 4: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Vzdělání	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ZŠ	3	1
VOŠ	9	4
SŠ bez maturity	15	7
VŠ	42	20
SŠ s maturitou	147	68
celkem	216	100

Graf 2: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

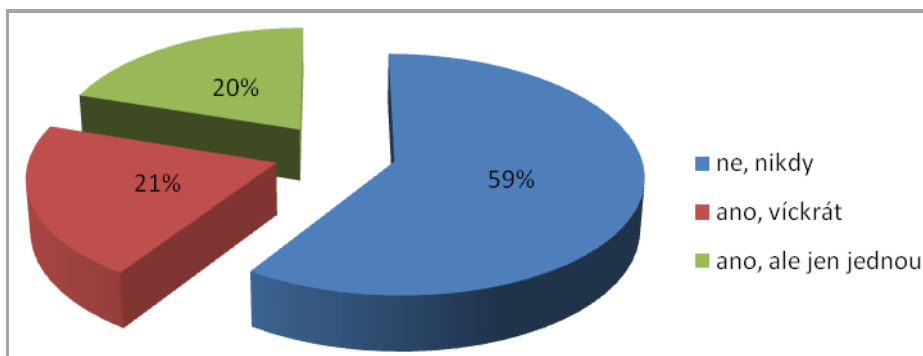
Nejvyšší procento respondentů (68 %) dokončilo střední vzdělání s maturitou, následuje vzdělání vysokoškolské (20 %), střední bez maturity (7 %), vyšší odborné (4 %) a nejméně respondentů dosáhlo základního vzdělání (1 %).

Otázka č. 5: Byl/a jste někdy nevěrný/á?

Tabulka 5: Byl/a jste někdy nevěrný/á?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano, ale jen jednou	43	20
ano, víckrát	45	21
ne, nikdy	128	59
Celkem	216	100

Graf 3: Byl/a jste někdy nevěrný/á?

Více než polovina respondentů se nikdy nevěry nedopustila (59 %), zbývajících 41 % respondentů bylo nevěrných. Z toho se 21 % dopustilo nevěry opakovaně a 20 % jen jednou.

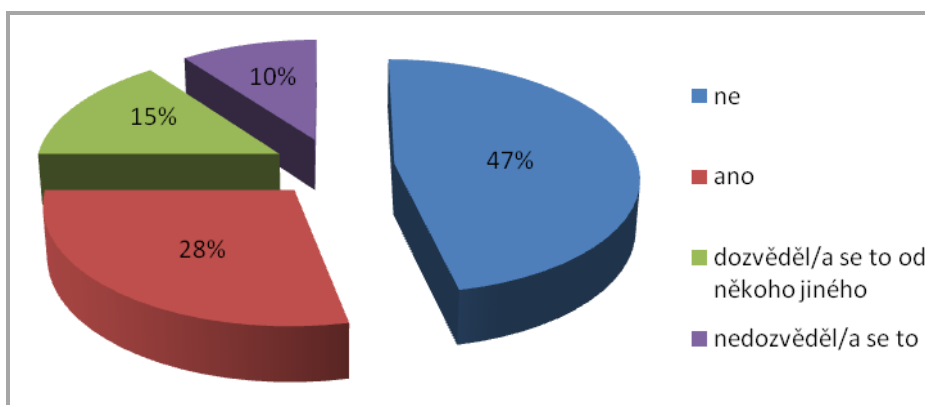
Výsledky této otázky mě velmi mile překvapily, protože jsem čekala nejvyšší procento osob nevěrných. Pokud odpovídali respondenti pravdivě, je tento výsledek velmi pozitivní.

Otázka č. 6: Řekl/a jste o tom své/mu partnerce/partnerovi?

Tabulka 6: Řekl/a jste o tom své/mu partnerce/partnerovi?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	25	28
ne	41	47
dozvěděl/a se to od někoho jiného	13	15
nedozevěděl/a se to	9	10
celkem	88	100

Graf 4: Řekl/a jste o tom své/mu partnerce/partnerovi?

Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří odpověděli na předchozí otázku ano, tedy 88 respondentů. Téměř polovina respondentů (47 %) o nevěře svému partnerovi neřekla, 28 % respondentů se svému partnerovi svěřilo, u 15 % respondentů se to podváděný partner dozvěděl od někoho jiného a u 10 % se podváděný partner o nevěře vůbec nedozvěděl.

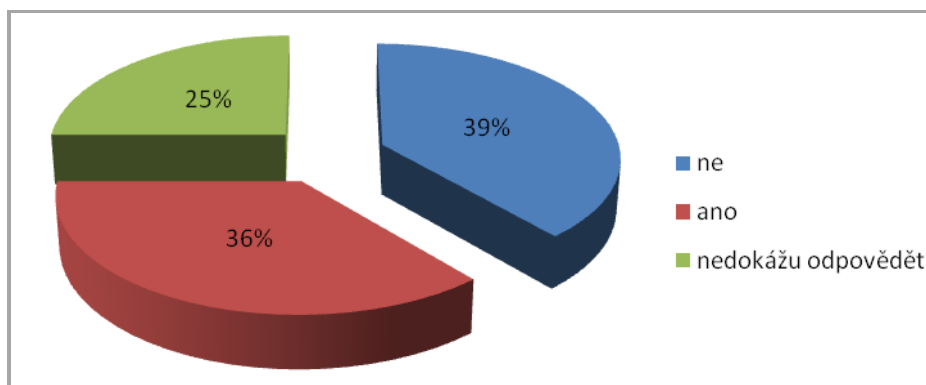
U této otázky mě výsledek opět zaskočil, protože jsem předpokládala, že se více respondentů o provedené nevěře svěří svému partnerovi.

Otázka č. 7: Litujete své nevěry?

Tabulka 7: Litujete své nevěry?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	32	36
ne	34	39
nedokážu odpovědět	22	25
Celkem	88	100

Graf 5: Litujete své nevěry?

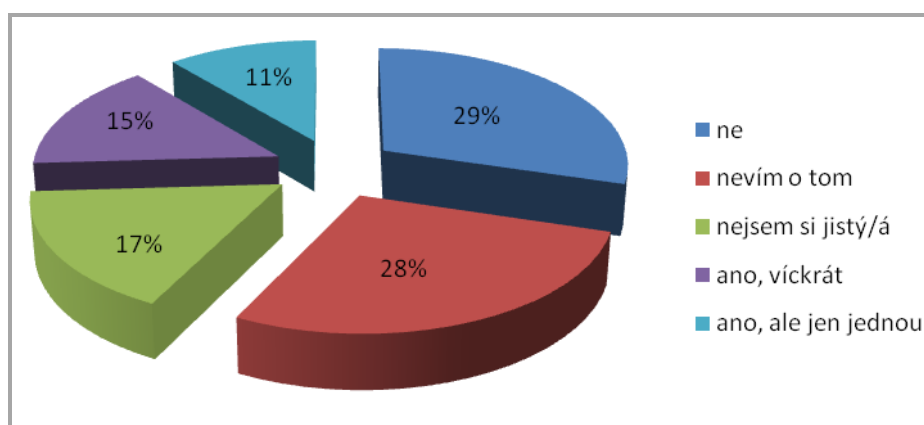

Na tuto otázku odpovídali opět jen respondenti, kteří odpověděli na otázku č. 5 ano, tedy 88 respondentů. Největší počet respondentů své nevěry nelituje (39 %), jen o 3 % méně respondentů své nevěry lituje (36 %) a 25 % nedokáže odpovědět.

Výsledky jsou pro mě opět překvapující, protože jsem čekala výrazně vyšší procento respondentů, kteří své nevěry litují.

Otázka č. 8: Podvedl/a Vás někdy partner/ka?*Tabulka 8: Podvedl/a Vás někdy partner/ka?*

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano, ale jen jednou	24	11
ano, víckrát	32	15
nejsem si jistý/á	36	17
ne	64	29
nevím o tom	60	28
Celkem	216	100

Graf 6: Podvedl/a Vás někdy partner/ka?

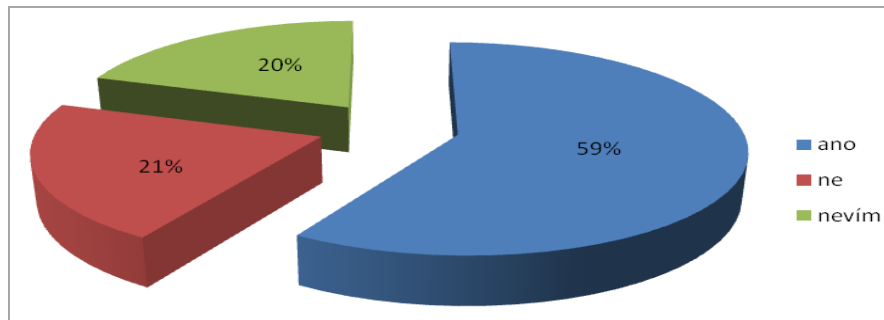
Nejvíce bylo respondentů, které partner nikdy nepodvedl (29 %), 28 % neví o nevěře svého partnera, 21 % respondentů bylo podvedeno, z toho 15 % víckrát a 11 % jen jednou. 17 % respondentů si není jisto věrností svého partnera.

Zde mě překvapil největší počet respondentů, kteří si jsou jisti tím, že je partner nikdy nepodvedl. Předpokládala jsem, že nejvíce respondentů zaškrtně: nejsem si jistý/á.

Otázka č. 9: Chtěl/a byste vědět, že Vám byl/je partner/ka nevěrný/á?*Tabulka 9: Chtěl/a byste vědět, že Vám byl/je partner/ka nevěrný/á?*

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	127	59
ne	46	21
nevím	43	20
Celkem	216	100

Graf 7: Chtěl/a byste vědět, že Vám byl/je partner/ka nevěrný/á

Více než polovina respondentů (59 %) by chtěla vědět o případné nevěře svého partnera, 21 % respondentů by to naopak vědět nechtělo a 20 % neví, zda by chtělo vědět o případné nevěře partnera.

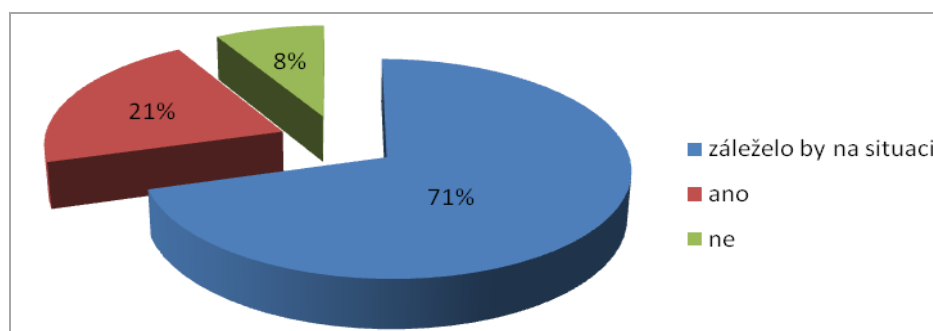
Tento výsledek jsem očekávala, protože si myslím, že většina lidí by chtěla vědět o nevěře svého partnera, aby k nim byl partner upřímný a se vším se svěřil.

Otázka č. 10: Kdybyste věděl/a, že někoho Vám blízkého podvádí přítel/kyně, řekl/a byste mu/jí o tom?

Tabulka 10: Kdybyste věděl/a, že někoho Vám blízkého podvádí přítel/kyně, řekl/a byste mu/jí o tom?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	46	21
ne	18	8
záleželo by na situaci	152	71
Celkem	216	100

Graf 8: Kdybyste věděl/a, že někoho Vám blízkého podvádí přítel/kyně, řekl/a byste mu/jí o tom?

Většina respondentů (71 %) by řekla svému blízkému, že ho podvádí partner podle aktuální situace, 21 % respondentů by to svému blízkému řeklo a jen 8 % by to neřeklo.

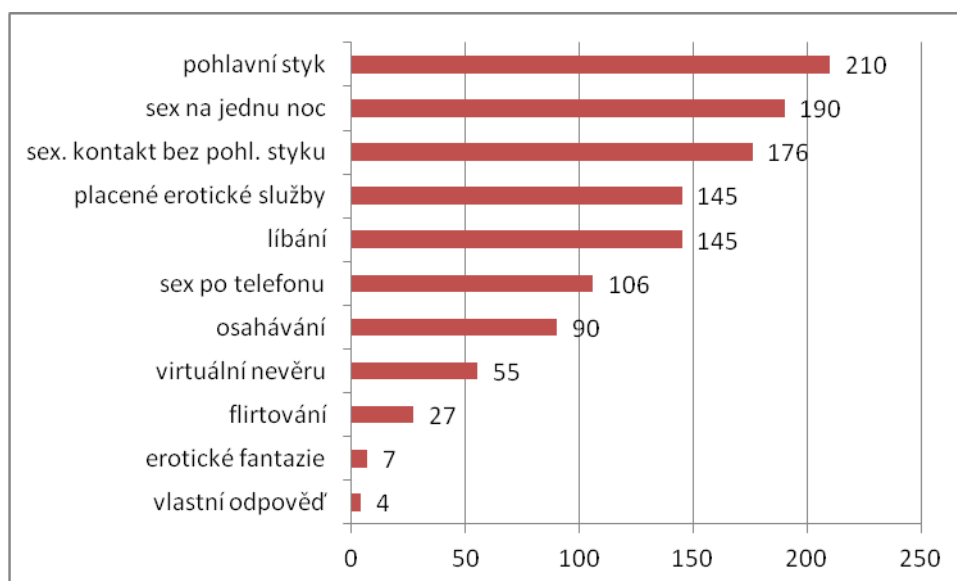
Myslím si, že se u této otázky se dala předpokládat nejčastější odpověď: záleželo by na situaci. Je těžké říct, jak by se člověk v takové situaci zachoval, když neví, o jak blízkého člověka se přesně jedná a za jakých okolností se to stalo.

Otázka č. 11: Co všechno považujete za nevěru? (možnost více odpovědí)

Tabulka 11: Co všechno považujete za nevěru?

Odpovědi	Absolutní četnost
erotické fantazie	7
osahávání	90
flirtování	27
líbání	145
sexuální kontakt bez pohlavního styku	176
pohlavní styk	210
placené erotické služby	145
sex na jednu noc	190
virtuální nevěru (erotické seznamky, chaty, brouzdání po erotických stránkách,...)	55
sex po telefonu (erotické sms)	106
vlastní odpověď	4

Graf 9: Co všechno považujete za nevěru?

U této otázky mohli respondenti zaškrtnout více odpovědí. Nejčastěji respondenti považují za nevěru pohlavní styk (210 respondentů), sex na jednu noc (190), sexuální kontakt bez pohlavního styku (190), stejný počet respondentů považuje za nevěru placené erotické služby a líbání (145), dále sex po telefonu (106), osahávání (90), virtuální nevěru (55), flirtování (27), nejméně respondentů považuje za nevěru erotické fantazie (7). Jelikož se jedná o polouzavřenou otázku, objevily se zde i 4 vlastní odpovědi, které zní následovně: myšlenka na někoho jiného jakožto partnera; silné emocionální pouto po prožitém dobrodružství; myslím si, že všechny varianty jsou jistou formou nevěry; můj nechutný bývalý partner dělal vše z uvedeného.

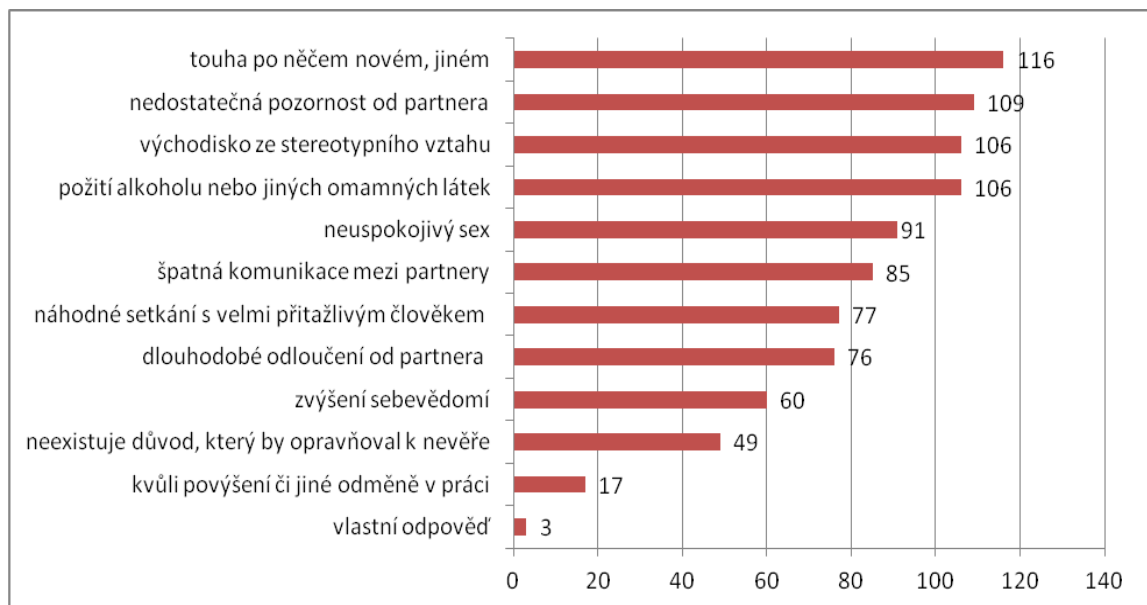
U této otázky se dalo předpokládat, že nejvíce respondentů bude považovat za nevěru pohlavní styk, avšak musím podotknout, že 6 respondentů tuto možnost nezvolilo. Zaskočilo mě tak velké množství respondentů, kteří považují za nevěru již líbání a sex po telefonu. Také mě překvapilo, že jen 55 respondentů považuje za nevěru virtuální nevěru, která je podle mě v současné době čím dál častějším jevem a mnozí si ani neuvědomují, že se jedná o nevěru.

Otázka č. 12: Jaký je podle Vás důvod k nevěře? (možnost více odpovědí)

Tabulka 12: Jaký je podle Vás důvod k nevěře?

Odpovědi	Absolutní četnost
neexistuje důvod, který by opravňoval k nevěře	49
touha po něčem novém, jiném	116
východisko ze stereotypního vztahu	106
zvýšení sebevědomí	60
kvůli povýšení či jiné odměně v práci	17
špatná komunikace mezi partnery	85
dlouhodobé odloučení od partnera (např. kvůli služební cestě,...)	76
náhodné setkání s velmi přitažlivým člověkem (např. na večírku,...)	77
nedostatečná pozornost od partnera	109
požití alkoholu nebo jiných omamných látek	106
neuspokojivý sex	91
vlastní odpověď	3

Graf 10: Jaký je podle Vás důvod k nevěře?

U této otázky mohli respondenti opět zaškrtnout libovolný počet odpovědí, nejméně však jednu odpověď. Nejvíce respondentů považuje za důvod k nevěře touhu po něčem novém, jiném (116 respondentů), nedostatečnou pozornost od partnera (109), stejný počet respondentů považuje za důvod k nevěře východisko ze stereotypního vztahu a požití alkoholu nebo jiných omamných látek (106), dalším důvodem je neuspokojivý sex (91), špatná komunikace mezi partnery (85), náhodné setkání s velmi přitažlivým člověkem (77), dlouhodobé odloučení od partnera (76), zvýšení sebevědomí (60), 49 respondentů odpovědělo, že neexistuje důvod, který by opravňoval k nevěře a nejméně respondentů uvedlo jako důvod k nevěře povýšení nebo jinou odměnu v práci (17).

Jelikož se opět jednalo o polouzavřenou otázku, vyskytly se zde tři vlastní odpovědi: mužská povaha; dohoda obou partnerů; někdo je nevěrný, i když má od partnera ve vztahu všechno, takže jako další důvod uvádím megalomanství (= chce mít všechny ženy na světě) anebo sexuální poruchu.

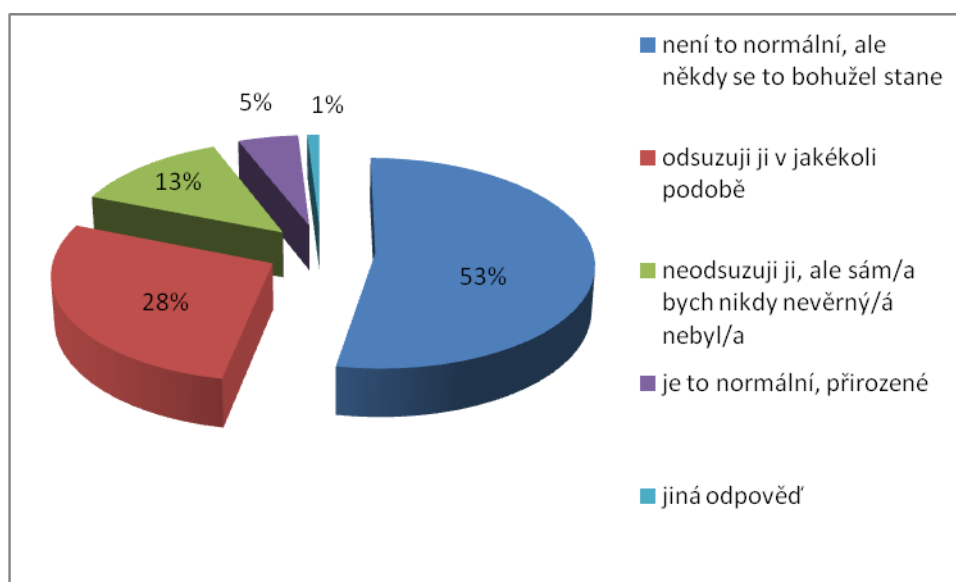
Myslím, že odpovědi s největším počtem respondentů se daly předpokládat, avšak jako nejčastější odpověď jsem očekávala neuspokojivý sex, který zvolilo jen 91 respondentů. Také mě zarazil celkem vysoký počet respondentů (60), kteří považují za důvod k nevěře pouhé zvýšení sebevědomí.

Otázka č. 13: Jaký máte postoj k nevěře?

Tabulka 13: Jaký máte postoj k nevěře?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
odsuzuji ji v jakékoli podobě	61	28
neodsuzuji ji, ale sám/a bych nikdy nevěrný/á nebyl/a	27	13
je to normální, přirozené	12	5
není to normální, ale někdy se to bohužel stane	115	53
jiná odpověď	1	1
Celkem	216	100

Graf 11: Jaký máte postoj k nevěře?

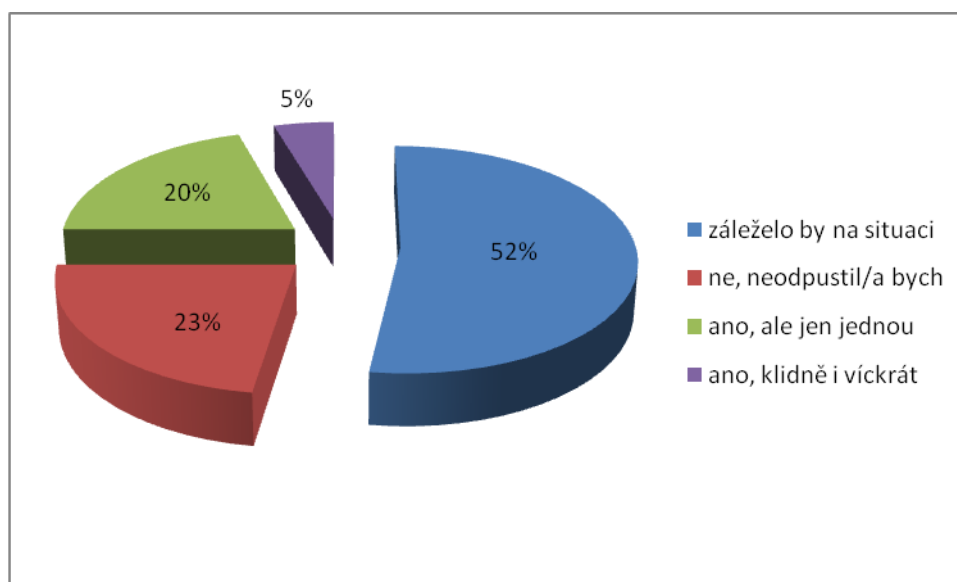

Více než polovina respondentů (53 %) si myslí, že nevěra není normální, ale někdy se bohužel stane, 28 % ji odsuzuje v jakékoli podobě, 13 % ji neodsuzuje, ale sami by nikdy nevěrní nebyli, 5 % si myslí, že je nevěra normální, přirozená a 1 respondent zvolil vlastní odpověď, která zní: je to normální a neodsuzuji to.

Předpokládala jsem, že nejčastější odpovědí bude přesně ta, kterou respondenti volili nejvíce, protože si myslím, že každý člověk se jednou dostane do situace, kdy se nevěra prostě stane, i když si ji daný člověk vůbec neplánuje, nechce a třeba ani nepřeje. Avšak vlastní odpověď, kterou jeden respondent vypsál, mě zarazila.

Otázka č. 14: Byl/a byste ochotný/á nevěru odpustit?*Tabulka 14: Byl/a byste ochotný/á nevěru odpustit?*

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano, ale jen jednou	44	20
ano, klidně i víckrát	10	5
ne, neodpustil/a bych	49	23
záleželo by na situaci	113	52
Celkem	216	100

Graf 12: Byl/a byste ochotný/á nevěru odpustit?

Více než polovina respondentů (52 %) by byla ochotná odpustit nevěru podle aktuální situace, 23 % respondentů by nevěru neodpustilo, 25 % by bylo ochotno nevěru odpustit, z toho 20 % jen jednou a 5 % klidně i víckrát.

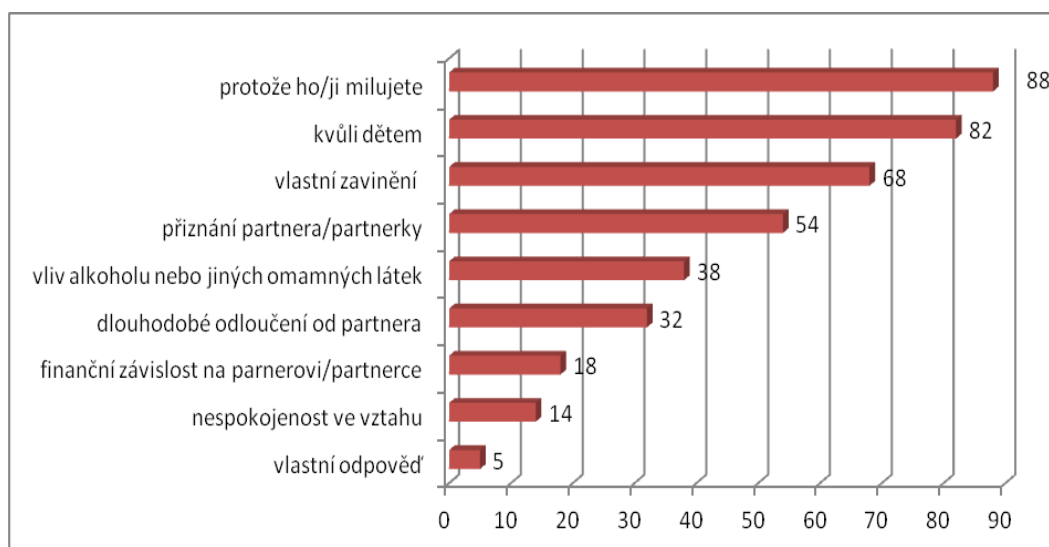
U této otázky jsem se domnívala, že bude více respondentů, kteří by nevěru neodpustili, a také mě zaskočilo, že 5 % by bylo ochotno odpustit nevěru několikrát.

Otázka č. 15: Za jakých okolností byste byl/a ochotný/á nevěru odpustit? (možnost více odpovědí)

Tabulka 15: Za jakých okolností byste byl/a ochotný/á nevěru odpustit?

Odpovědi	Absolutní četnost
dlouhodobé odloučení od partnera	32
vlastní zavinění (málo času tráveného s partnerem,...)	68
vliv alkoholu nebo jiných omamných látek	38
přiznání partnera/partnerky	54
kvůli dětem	82
finanční závislost na partnerovi/partnerce	18
protože ho/ji milujete	88
nespokojenost ve vztahu	14
vlastní odpověď	5

Graf 13: Za jakých okolností byste byl/a ochotný/á nevěru odpustit?

Respondenti mohli opět zaškrtnout více než jednu odpověď. Největší počet respondentů by byl ochoten odpustit nevěru v případě, že partnera milují (88 respondentů) a kvůli dětem (82), dále kvůli vlastnímu zavinění (68), v případě přiznání partnera (54), vlivu alkoholu nebo jiných omamných látek (38), dlouhodobého odloučení od partnera (32), finanční závislosti na partnerovi (18) a nejméně respondentů by nevěru odpustilo kvůli nespokojenosti ve vztahu (14).

5 respondentů využilo možnosti vlastní odpovědi a napsalo situace, kdy by byli ochotni odpustit nevěru: když nemilují; pokud by to partnerku mrzelo a chtěla s tím bojovat; jedno-

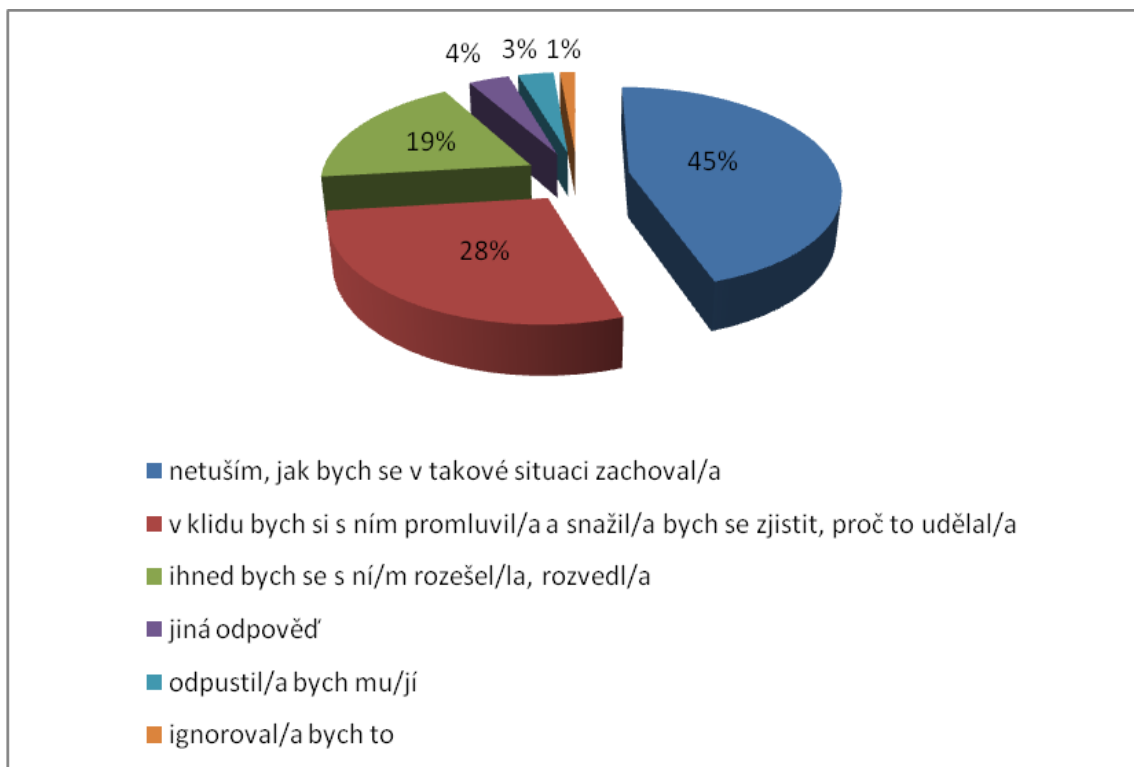
rázový tzv. úlet; projev lítosti z partnerovy strany - ví, že udělal chybu, které lituje; pokud by partner byl můj manžel, jediné tehdy by se to dalo odpustit, a zároveň pokud by byl nevěrný jen JEDNOU v manželství.

Otázka č. 16: Jak byste reagoval/a na odhalenou nevěru?

Tabulka 16: Jak byste reagoval/a na odhalenou nevěru?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ignoroval/a bych to	3	1
v klidu bych si s ním promluvil/a a snažil/a bych se zjistit, proč to udělal/a	61	28
odpustil/a bych mu/jí	7	3
ihned bych se s ní/m rozešel/la, rozvedl/a	40	19
netuším, jak bych se v takové situaci zachoval/a	97	45
jiná odpověď	8	4
Celkem	216	100

Graf 14: Jak byste reagoval/a na odhalenou nevěru?

Skoro polovina respondentů (45 %) netuší, jak by se zachovala v případě odhalení nevěry, 28% respondentů by si s partnerem v klidu promluvilo a snažilo se zjistit, proč byl nevěrný, 19 % by se s partnerem ihned rozešlo, 4 % zvolila jinou odpověď, 3 % by partnerovi odpustila a pouze 1 % by ignorovalo případnou nevěru.

Jednalo se o polouzavřenou otázku, proto zde mohli respondenti napsat vlastní odpověď. Této možnosti využilo 8 lidí. Jejich odpovědi zní: pokud už by bylo dítě, tak bych se snažil to jen nějak vyřešit, ale nerozvádět; byla bych uražená a dotčená a čekala bych na jeho zpytování svědomí a snahu to napravit, když bych viděla snahu i po čase a cítila bych, jak ho to mrzí a věděla, že mě miluje, tak bych mu odpustila; výbuch emocí, křik, pláč, potom si o tom promluvit; zjistil bych okolnosti a poté se rozhodl podle situace a na základě argumentů mé partnerky; záleželo by na způsobu, jakým bych se to dozvěděla; když jsem se dozvěděla, že mě partner podváděl, tak jsem se ho ptala proč a brečela jsem, kdybych byla moudřejší, tak bych ho zbila; zbila bych jej.

Otázka č. 17: Vyjádřete míru souhlasu s výroky týkajícími se nevěry (++ = naprosto souhlasím, 0=nevím, -- = naprosto nesouhlasím).

Tabulka 17: Míra souhlasu s výroky podle pohlaví.

Odpovědi mužů							
	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne	Aritmetický průměr	Směrodatná odchylka
Je rozdíl mezi ženskou a mužskou nevěrou.	15	26	16	9	42	-0,34	1,53
Nevěra je častější u nesezdaných soužití než u manželských párů.	13	30	38	19	8	0,19	1,1
Věřící lidé odsuzují nevěru více než nevěřící.	27	35	31	11	4	0,65	1,08
Nevěra je vždy signálem nějakého problému ve vztahu.	26	52	11	14	5	0,74	1,11
Nevěrník si zaslouží druhou šanci.	8	32	37	20	11	0,56	1,09
Muži jsou nevěrní častěji než ženy.	8	12	32	30	26	-0,5	1,19
Nevěra dlouhodobá je vážnější než ta, která proběhne jen jednou.	52	33	4	11	8	1,02	1,27

Odpovědi žen							
	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne	Aritmetický průměr	Směrodatná odchylka
Je rozdíl mezi ženskou a mužskou nevěrou.	12	15	10	13	58	0,83	1,48
Nevěra je častější u nesezdaných soužití než u manželských párů.	4	20	38	33	13	-	1,02
Věřící lidé odsuzují nevěru více než nevěřící.	36	41	19	8	4	0,9	1,07
Nevěra je vždy signálem nějakého problému ve vztahu.	27	45	11	21	4	0,65	1,16
Nevěrník si zaslouží druhou šanci.	5	24	49	22	8	-	0,96
Muži jsou nevěrní častěji než ženy.	13	42	33	14	6	0,39	1,04
Nevěra dlouhodobá je vážnější než ta, která proběhne jen jednou.	65	24	7	7	5	1,27	1,13

Ženy i muži se shodují, že určitě není rozdíl mezi ženskou a mužskou nevěrou, což vyvrací Plzák, který tvrdí, že mezi mužskou a ženskou nevěrou je veliký rozdíl.

Na výrok, zdali je nevěra častější u nesezdaných soužití než u manželských párů, bylo nejčastější odpovědí u mužů i žen neví. Druhou nejčastější odpovědí u mužů bylo spíše ano, na rozdíl od žen, které jako druhou nejčastější odpověď uváděly spíše ne.

Obě pohlaví si myslí, že věřící lidé odsuzují nevěru více než nevěřící, což může být ovlivněno předsudky o věřících lidech.

Ženy i muži nejčastěji odpověděli spíše ano, že je nevěra vždy signálem nějakého problému ve vztahu.

Na výrok, zdali si nevěrník zaslouží druhou šanci, bylo nejčastější odpovědí u obou pohlaví neví. Tento výsledek může být ovlivněn tím, že na otázku č. 14. jestli by byli respondenti ochotni nevěru odpustit, odpověděl největší počet respondentů: záleželo by na situaci, proto se nejsou schopni rozhodnout. Další nejčastější odpovědí u mužů i žen bylo spíše ano.

U výroku, že jsou muži častěji nevěrní než ženy, odpovídali muži nejčastěji neví a spíše ne, kdežto ženy volily nejčastěji spíše ano. Tento výsledek je zajímavý, protože zde vidíme rozdílné pohledy obou pohlaví.

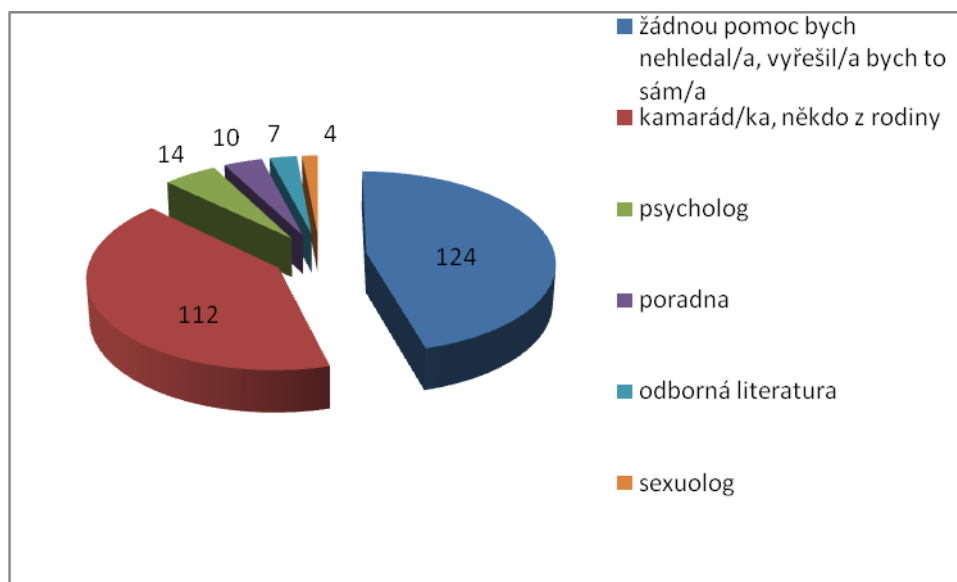
Obě pohlaví se jednoznačně shodla, že nevěra dlouhodobá je určitě vážnější než ta, která proběhne jen jednou. Ovšem je nutné podotknout, že 8 mužů a 5 žen si myslí, že tomu tak určitě není.

Otázka č. 18: Kdyby Vás partner/ka podvedl/a, kde byste hledal/a pomoc? (možnost více odpovědí)

Tabulka 18: Kdyby Vás partner/ka podvedl/a, kde byste hledal/a pomoc?

Odpovědi	Absolutní četnost
žádnou pomoc bych nehledal/a, vyřešil/a bych to sám/a	124
odborná literatura	7
kamarád/ka, někdo z rodiny	112
poradna	10
psycholog	14
sexuolog	4

Graf 15: Kdyby Vás partner/ka podvedl/a, kde byste hledal/a pomoc?

U této otázky mohli respondenti zvolit více než jednu odpověď. Nejčastěji respondenti odpověděli, že by žádnou pomoc nehledali (124 respondentů), avšak někteří respondenti zároveň k této odpovědi zvolili ještě i některou z dalších možností. Nejčastější kombinací bylo, že by žádnou pomoc nehledali nebo by ji hledali u kamaráda či někoho z rodiny. Druhou nejčastější odpovědí tedy bylo, že by pomoc hledali u kamaráda či někoho z rodiny

(112 respondentů), ale pouze 14 respondentů by se poradilo s psychologem, 10 by zašlo do poradny, 7 by si přečetlo odbornou literaturu a jen 4 respondenti by šli pro radu za sexuologem.

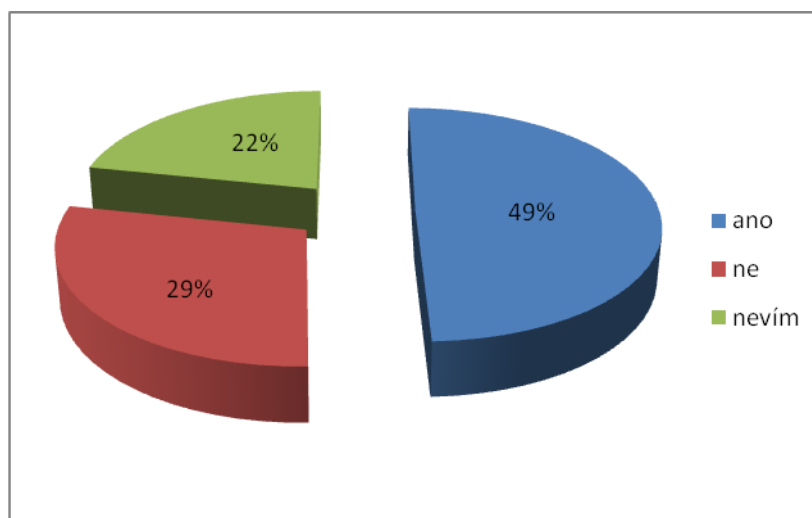
Z těchto výsledků vyplývá, že je veřejnost málo informovaná o možné pomoci odborníků a své problémy řeší raději sama.

Otázka č. 19: Považujete nevěru za vážný problém současnosti?

Tabulka 19: Považujete nevěru za vážný problém současnosti?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	107	49
ne	62	29
nevím	47	22
Celkem	216	100

Graf 16: Považujete nevěru za vážný problém současnosti?

Téměř polovina respondentů (49 %) považuje nevěru za vážný problém současnosti, 29 % respondentů ji naopak nepovažuje za vážný problém současnosti a 22 % odpovědělo nevím.

Podle mě se takový výsledek dal očekávat, protože si myslím, že je nevěra v současné době sice stejně častá jako dříve, protože tu nevěra vždy byla, je a bude, ale

Otázka č. 20: Myslíte si, že je v současné době nevěra častější než dříve?*Tabulka 20: Myslíte si, že je v současné době nevěra častější než dříve?*

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	97	45
ne	62	29
nevím	57	26
Celkem	216	100

Na tuto otázku respondenti odpověděli podobně jako na předchozí otázku. Nejvíce respondentů (45 %) si myslí, že je nevěra v současné době častější než dříve, 29 % si myslí, že není častější než dříve a 26 % neví.

Tahle otázka byla rozvětvená, tedy na základě jejich odpovědi jim byla zobrazena následující otázka, proč si zvolili právě takovou odpověď.

Otázka č. 21: Proč myslíte, že ano?*Tabulka 21: Proč myslíte, že ano?*

Odpověď	Absolutní četnost
Je jednodušší komunikace (internet, mobilní telefony...) a více možností k seznámení.	11
Lidé mají jinak seřazené hodnoty než dříve, na předních místech kariéra a peníze, neváží si partnera.	9
V dnešní době se nevěra toleruje více než dříve.	8
Vliv médií, která nevěru prezentují jako součást života.	5
Je to dáno dobou.	5
Lidé více experimentují, chtějí se bavit, užívat si.	4
O nevěře se mluví více než dříve.	3
Uspěchaná doba - lidé nevydrží s jedním partnerem.	3
Každý chce být volný, mít volný vztah.	3
Každý druhý je nevěrný.	2
V dnešní době lidé upřednostňují kvantitu nad kvalitou.	1
Dříve byl sex jako prostředek plození potomků, dnes je to zábava mladých.	1
Je více zbohatlíků, kteří si to mohou dovolit.	1
Vztahy nemají takový základ jako dříve, více lidí se rozchází, rozvádí.	1
Celkem	57

Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří odpověděli na otázku č. 20 ano. Tahle otázka byla otevřená a nepovinná, i přesto na ni odpovědělo překvapivých 57 respondentů. Odpovědi byly analyzovány, seřazeny podle odpovědí do podobných kategorií a vypsány do tabulky č. 21. Několik odpovědí bylo zařazeno do jedné kategorie, ale některé musely být uvedeny jako samostatné možnosti.

Otázka č. 22: Proč myslíte, že ne?

Tabulka 22: Proč myslíte, že ne?

Odpověď	Absolutní četnost
Dříve se o tom tolik veřejně nemluvalo, proto se může zdát, že nebyla tak častá.	14
Nevěra vždy byla, je a bude.	13
Každý máme rozmnožovací pudy, bez ohledu na dobu, v jaké žijeme.	6
V dnešní době je akorát lépe odhalitelná (pomocí mobilních telefonů, internetu apod.).	3
Nemám důvod myslet si, že ano.	1
Nová doba.	1
V dnešní době je jednodušší se rozvést, je více rozvodů, a proto je nevěra více viditelná.	1
Celkem	39

Na poslední otázku odpovídali pouze respondenti, kteří odpověděli na otázku č. 20 ne. Tahle otázka byla otevřená a nepovinná a i přesto na ni odpovědělo 39 respondentů. Odpovědi byly opět analyzovány, byly k sobě řazeny odpovědi podobné kategorie a vypsány do tabulky č. 22. Několik odpovědí šlo zařadit do jedné kategorie, avšak některé musely být uvedeny jako samostatné možnosti.

4.1 Zodpovězení výzkumných otázek

Výzkumná otázka č. 1: Připouští nevěru více ženy než muži?

Odpověď: Téměř stejné procento mužů i žen připouští nevěru. Přesněji 42 % mužů a 40 % žen. Avšak více mužů se dopustilo nevěry víckrát (25 %), kdežto žen jen 17 %. [viz 5. otázka, tab. 23]

Výzkumná otázka č. 2: Litují své nevěry nevěrné ženy více než nevěrní muži?

Odpověď: Ženy litují své nevěry více než muži. 42 % žen odpovědělo, že své nevěry lituje, kdežto téměř polovina mužů odpověděla, že své nevěry nelituje (49 %). [viz 7. otázka, tab. 24]

Výzkumná otázka č. 3: Co nejčastěji považují za nevěru ženy a co muži?

Odpověď: Naprosto stejný počet mužů i žen považuje nejčastěji za nevěru pohlavní styk (105 mužů i 105 žen). [viz 11. otázka, tab. 25]

Výzkumná otázka č. 4: Jaký je nejčastější důvod k nevěře pro ženy a jaký pro muže?

Odpověď: Největší počet žen považuje za důvod k nevěře nedostatečnou pozornost od partnera (61 respondentek) a největší počet mužů touhu po něčem novém, jiném (58 respondentů). [viz 12. otázka, tab. 26]

Výzkumná otázka č. 5: Liší se názory na nevěru v závislosti na pohlaví?

Odpověď: Názory mužů a žen se výrazně neliší, protože nejvíce mužů i žen odpovědělo, že nevěra není normální, ale někdy se bohužel stane. Přesněji 51 % mužů a 56 % žen. [viz 13. otázka, tab. 27]

Výzkumná otázka č. 6: Jsou ochotnější nevěru odpustit ženy nebo muži?

Odpověď: Obě pohlaví jsou téměř stejně ochotná nevěru odpustit, protože skoro stejné procento žen a mužů by odpustilo nevěru podle situace, tedy 53 % žen a 52 % mužů, a 23 % mužů a 22 % žen by nevěru neodpustilo. [viz 14. otázka, tab. 28]

Výzkumná otázka č. 7: Za jakých okolností by byly ochotny nevěru tolerovat ženy a za jakých okolností muži?

Odpověď: Ženy by byly ochotny nevěru tolerovat kvůli dětem (39 respondentek), zatímco muži nejčastěji odpovídali, že by byli ochotni nevěru tolerovat v případě, že svou partnerku milují (54 respondentů). [viz 15. otázka, tab. 29]

Výzkumná otázka č. 8: Jaká by byla nejčastější reakce mužů a žen v případě odhalení nevěry?

Odpověď: Muži i ženy netuší, jak by se v takové situaci zachovali, tedy 46 % mužů a 43 % žen. [viz 16. otázka, tab. 30]

Výzkumná otázka č. 9: Existuje rozdíl v pohledu mužů a žen na to, zda je nevěra vážným problémem současnosti?

Odpověď: Názor mužů a žen se liší, protože více než polovina žen si myslí, že je nevěra vážným problémem současnosti (62 %), kdežto jen 37 % mužů zastává stejný názor jako ženy, a 36 % mužů si myslí, že nevěra není vážným problémem současnosti. [viz 19. otázka, tab. 31]

ZÁVĚR

V dnešní době je podle mě problematika nevěry hodně rozšířená a čím dál častější. Možná ani tak častější není, jen nám to tak může připadat kvůli tomu, že je v současné době tolerovanější než dříve a místo krutých trestů, které byly praktikovány ve starověku, se dá tento problém vyřešit poměrně jednoduše a to rozchodem či rozvodem.

Každý se ale na tento problém dívá jinak a také ho řeší jiným způsobem. Samozřejmě rovněž záleží na mnoha okolnostech a faktorech. Někdo nad nevěrou jen mávne rukou a prostě ji ignoruje, někdo jiný zase naopak nedokáže žít s partnerem, který zklamal jeho důvěru a podvedený partner už mu nikdy nedokáže věřit jako dřív.

Jelikož mi z výzkumu vyplynulo, že většina respondentů by si v případě odhalení nevěry poradila sama nebo by pomoc hledala u kamaráda či někoho blízkého z rodiny, domnívám se, že je veřejnost nedostatečně informovaná o možnostech odborné pomoci. Proto by bylo dobré širokou veřejnost více informovat o tomto problému a to hlavně prostřednictvím internetu, televize, rádia či novin. Například dělat reklamu různým manželským poradnám, linkám důvěry, krizovým centrům a psychologickým nebo psychiatrickým službám. Myslím, že jedním z důvodů, proč lidé nevyhledávají odbornou pomoc, může být také to, že se stydí právě tuto pomoc vyhledat. Podvedení si rovněž mohou klást nevěru partnera za svou chybu a obviňovat za to sami sebe. Pokud tomu tak není, tak je o to větší důvod vyhledat odbornou pomoc, protože bez ní by se tento partnerský problém jen těžko vyřešil.

Aby se tomuto problému předcházelo, měli by se o něm učit již děti na základních či středních školách. Například v rámci předmětu výchova ke zdraví, kde se vyučuje sexuální výchova. Ta právě zahrnuje výchovu k partnerství, rodičovství a manželství, kde se děti učí o různých partnerských problémech a konfliktech. Tím pádem by se mohlo předcházet domácímu násilí a současnému „trendu“ rozvodovosti.

Plzák (2007, s. 119) tvrdí, že: „Více než 90 % našich manželství je postiženo nevěrou, přinejmenším alespoň jednoho z partnerů. Jevy, které se vyskytují více než v 90 %, lze prakticky prohlásit za jevy normální.“ Pokud ale chceme tomuto „trendu“ dnešní doby předcházet, měli bychom právě naopak pobízet k názoru, že věrnost není nic neobvyklého a snažit se předcházet nevěře.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BAUER, Jan. *Sex v dějinách*. Třebíč: Akcent, 2003. ISBN 80-7268-252-0.
- [2] CAPPONI, Věra a Tomáš NOVÁK. *Sám sobě manželským poradcem: první pomoc při příhodách nevěrných*. Praha: Grada, 1995. ISBN 80-7169-163-1.
- [3] GALÁN, Juan Eslava. *Milostný život ve starém Římě*. Praha: Ikar, 2004. ISBN 80-249-0410-1.
- [4] GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.
- [5] HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-X.
- [6] HAYESOVÁ, Nicky. *Základy sociální psychologie*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-763-9.
- [7] HEWSTONE, Miles a Wolfgang STROEBE. *Sociální psychologie: moderní učebnice sociální psychologie*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-092-5.
- [8] CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [9] JANÁČKOVÁ, Laura et al. *Nevěra a její zvládnutí*. Praha: Maxdorf, 2008. ISBN 978-80-7345-155-4.
- [10] KRATOCHVÍL, Stanislav. *Manželská a párová terapie*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-646-9.
- [11] MATĚJKOVÁ, Erika. *Řešíme partnerské problémy*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-247-2338-9.
- [12] MORUS [pseud. Richarda Lewinsohna]. *Světové dějiny sexuality*. Vyd. 3. Praha: Ikar, 2007. ISBN 978-80-249-0887-8.
- [13] NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Vyd. 2., rozš. a přeprac.. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1679-9.
- [14] PLZÁK, Miroslav. *Klíč k výběru partnera pro manželství*. Praha: Avicenum, 1989. ISBN 08-080-89.

- [15] PLZÁK, Miroslav. *Manželská tonutí*. Praha: MOTTO, 2000. ISBN 80-7246-056-0.
- [16] PLZÁK, Miroslav. *Manželské judo*. Vyd. 4. Praha: MOTTO, 2007. ISBN 80-7246-222-9.
- [17] ŠMOLKA, Petr a Jan MACH. *Manželská a rodinná trápení: z pohledu právníka a psychologa*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-448-9.
- [18] ŠMOLKA, Petr. *Nevěra: pro podváděné i podvádějící*. Praha: Grada: 2003. ISBN 80-247-0397-1.
- [19] UZEL, Radim. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč, 2010. ISBN 978-80-7229-241-7.
- [20] VENGLÁŘOVÁ, Martina. *Průvodce partnerským vztahem*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2054-8.
- [21] VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. *Sociální psychologie*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1428-8.

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Současný stav respondentů</i>	36
<i>Graf 2: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů.....</i>	37
<i>Graf 3: Byl/a jste někdy nevěrný/á?</i>	38
<i>Graf 4: Řekl/a jste o tom své/mu partnerce/partnerovi?</i>	38
<i>Graf 5: Litujete své nevěry?</i>	39
<i>Graf 6: Podvedl/a Vás někdy partner/ka?</i>	40
<i>Graf 7: Chtěl/a byste vědět, že Vám byl/je partner/ka nevěrný/á</i>	41
<i>Graf 8: Kdybyste věděl/a, že někoho Vám blízkého podvádí přítel/kyně, řekl/a byste mu/jí o tom?</i>	41
<i>Graf 9: Co všechno považujete za nevěru?</i>	42
<i>Graf 10: Jaký je podle Vás důvod k nevěře?</i>	44
<i>Graf 11: Jaký máte postoj k nevěře?</i>	45
<i>Graf 12: Byl/a byste ochotný/á nevěru odpustit?</i>	46
<i>Graf 13: Za jakých okolností byste byl/a ochotný/á nevěru odpustit?</i>	47
<i>Graf 14: Jak byste reagoval/a na odhalenou nevěru?</i>	48
<i>Graf 15: Kdyby Vás partner/ka podvedl/a, kde byste hledal/a pomoc?</i>	51
<i>Graf 16: Považujete nevěru za vážný problém současnosti?</i>	52

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Pohlaví respondentů</i>	35
<i>Tabulka 2: Věk respondentů</i>	35
<i>Tabulka 3: Současný stav respondentů</i>	36
<i>Tabulka 4: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů</i>	37
<i>Tabulka 5: Byl/a jste někdy nevěrný/á?</i>	37
<i>Tabulka 6: Řekl/a jste o tom své/mu partnerce/partnerovi?</i>	38
<i>Tabulka 7: Litujete své nevěry?</i>	39
<i>Tabulka 8: Podvedl/a Vás někdy partner/ka?</i>	40
<i>Tabulka 9: Chtěl/a byste vědět, že Vám byl/je partner/ka nevěrný/á?</i>	40
<i>Tabulka 10: Kdybyste věděl/a, že někoho Vám blízkého podvádí přítel/kyně, řekl/a byste mu/jí o tom?</i>	41
<i>Tabulka 11: Co všechno považujete za nevěru?</i>	42
<i>Tabulka 12: Jaký je podle Vás důvod k nevěře?</i>	43
<i>Tabulka 13: Jaký máte postoj k nevěře?</i>	45
<i>Tabulka 14: Byl/a byste ochotný/á nevěru odpustit?</i>	46
<i>Tabulka 15: Za jakých okolností byste byl/a ochotný/á nevěru odpustit?</i>	47
<i>Tabulka 16: Jak byste reagoval/a na odhalenou nevěru?</i>	48
<i>Tabulka 17: Míra souhlasu s výroky podle pohlaví</i>	49
<i>Tabulka 18: Kdyby Vás partner/ka podvedl/a, kde byste hledal/a pomoc?</i>	51
<i>Tabulka 19: Považujete nevěru za vážný problém současnosti?</i>	52
<i>Tabulka 20: Myslíte si, že je v současné době nevěra častější než dříve?</i>	53
<i>Tabulka 21: Proč myslíte, že ano?</i>	53
<i>Tabulka 22: Proč myslíte, že ne?</i>	54
<i>Tabulka 23: Byl/a jste někdy nevěrný/á? (rozděleno dle pohlaví)</i>	70
<i>Tabulka 24: Litujete své nevěry? (rozděleno dle pohlaví)</i>	70
<i>Tabulka 25: Co všechno považujete za nevěru? (rozděleno dle pohlaví)</i>	70
<i>Tabulka 26: Jaký je podle Vás důvod k nevěře? (rozděleno dle pohlaví)</i>	71
<i>Tabulka 27: Jaký máte postoj k nevěře? (rozděleno dle pohlaví)</i>	71
<i>Tabulka 28: Byl/a byste ochotný/á nevěru odpustit? (rozděleno dle pohlaví)</i>	71
<i>Tabulka 29: Za jakých okolností byste byl/a ochotný/á nevěru tolerovat? (rozděleno dle pohlaví)</i>	72

Tabulka 30: Jak byste reagoval/a na odhalenou nevěru? (rozděleno dle pohlaví) 72

Tabulka 31: Považujete nevěru za vážný problém současnosti?(rozděleno dle pohlaví)..... 72

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Základní možnosti vyřešení nevěry</i>	<i>27</i>

SEZNAM PŘÍLOH

PI DOTAZNÍK

PII TABULKY K VÝZKUMNÝM OTÁZKÁM

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Michaela Hejníková a jsem studentkou Fakulty humanitních studií na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Prosím o pravdivé vyplnění tohoto dotazníku, který bude sloužit k vypracování praktické části mé bakalářské práce s názvem Postoje obyvatel Zlínského kraje k nevěře.

Tento dotazník je naprosto anonymní a je určen pro obyvatele Zlínského kraje.

Děkuji.

1. Jste:

muž žena

2. Váš věk:

(kladné číslo)

3. Váš současný stav:

svobodný/á zadaný/á ženatý/vdaná/registrované partnerství

rozvedený/á ovdovělý/á rozvedený/á

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

ZŠ SŠ bez maturity SŠ s maturitou VOŠ VŠ

5. Byl/a jste někdy nevěrný/á?

ano, ale jen jednou ano, víckrát ne, nikdy

6. Řekl/a jste o tom své/mu partnerce/partnerovi?

ano ne dozvěděl/a se to od někoho jiného nedozvěděl/a se to

7. Litujete své nevěry?

ano ne nedokážu odpovědět

8. Podvedl/a Vás někdy partner/ka?

- ano, ale jen jednou ano, víckrát nejsem si jistý/á ne nevím o tom

9. Chtěl/a byste vědět, že Vám byl/je partner/ka nevěrný(á)?

ANO NEVÍM NE

10. Kdybyste věděl/a, že někoho Vám blízkého podvádí partner/ka, řekl/a byste mu/jí o tom?

- ano ne záleželo by na situaci

11. Co všechno považujete za nevěru?

Zvolte alespoň jednu možnost.

- erotické fantazie osahávání flirtování líbání
- sexuální kontakt bez pohlavního styku pohlavní styk
- placené erotické služby sex na jednu noc
- virtuální nevěru (erotické seznamky, chaty, brouzdání po erotických stránkách,...) sex po telefonu (erotické sms) Vlastní odpověď:

12. Jaký je podle Vás důvod k nevěře?

Zvolte alespoň jednu možnost.

- neexistuje důvod, který by opravňoval k nevěře touha po něčem novém, jiném
- východisko ze stereotypního vztahu zvýšení sebevědomí
- kvůli povýšení či jiné odměně v práci špatná komunikace mezi partnery
- dlouhodobé odloučení od partnera (např. kvůli služební cestě,...)
- náhodné setkání s velmi přitažlivým člověkem (např. na večírku,...)
- nedostatečná pozornost od partnera požití alkoholu nebo jiných omamných látek

nespokojivý sex Vlastní odpověď:

13. Jaký máte postoj k nevěře?

odsuzuji ji v jakékoli podobě neodsuzuji ji, ale sám/a bych nikdy nevěrný/á ne-
byl/a je to normální, přirozené není to normální, ale někdy se to bohužel stane

Jiná odpověď:

14. Byl/a byste ochotný/á nevěru odpustit?

ano, ale jen jednou ano, klidně i vícrát ne, neodpustil/a bych

záleželo by na situaci

15. Za jakých okolností byste byl/a ochotný/á nevěru odpustit?

Zvolte alespoň jednu možnost.

dlouhodobé odloučení od partnera vlastní zavinění (málo času tráveného s partne-
rem,...) vliv alkoholu nebo jiných omamných látek přiznání partne-
ra/partnerky kvůli dětem finanční závislost na partnerovi/partnerce protože
ho/ji milujete nespokojenost ve vztahu Vlastní odpověď:

16. Jak byste reagoval/a na odhalenou nevěru?

ignoroval/a bych to v klidu bych si s ní/m promluvil/a a snažil/a bych se zjistit,
proč to udělal/a odpustil/a bych mu/ji ihned bych se s ní/m rozešel/la, rozve-
dl/a netuším, jak bych se v takové situaci zachoval/a Jiná odpověď:

17. Vyjádřete míru souhlasu s výroky týkajícími se nevěry (+=naprosto souhlasím, 0= nevím, -=naprosto nesouhlasím):

U každé podotázky prosím zvolte odpověď v rozpětí ++ až --:

Je rozdíl mezi ženskou a mužskou nevěrou:	++	+	0	-	--
	☐	☐	☐	☐	☐
Nevěra je častější u nesezdaných soužití než u manželských párů:	++	+	0	-	--
	☐	☐	☐	☐	☐
Věřící lidé odsuzují nevěru více než nevěřící:	++	+	0	-	--
	☐	☐	☐	☐	☐
Nevěra je vždy signálem nějakého problému ve vztahu:	++	+	0	-	--
	☐	☐	☐	☐	☐
Nevěrník si zaslouží druhou šanci:	++	+	0	-	--
	☐	☐	☐	☐	☐
Muži jsou nevěrní častěji než ženy:	++	+	0	-	--
	☐	☐	☐	☐	☐
Nevěra dlouhodobá je vážnější než ta, která proběhne jen jednou:	++	+	0	-	--
	☐	☐	☐	☐	☐

18. Kdyby Vás partner/ka podvedl/a, kde byste hledal/a pomoc?

Zvolte alespoň jednu možnost.

- žádnou pomoc bych nehledal/a, vyřešil/a bych to sám/a odborná literatura
- kamarád/ka, někdo z rodiny poradna psycholog sexuolog

19. Považujete nevěru za vážný problém současnosti?

ANO NEVÍM NE

20. Myslíte si, že je v současné době nevěra častější než dříve?

- ano ne nevím

21. Proč myslíte, že ano? (nepovinná otázka)

22. Proč myslíte, že ne? (nepovinná otázka)

Děkuji za Váš čas.

PŘÍLOHA P II: TABULKY K VÝZKUMNÝM OTÁZKÁM

Tabulka 23: Byl/a jste někdy nevěrný/á? (rozděleno dle pohlaví)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ne, nikdy	63	58	65	60
ano, ale jen jednou	18	17	25	23
ano, víckrát	27	25	18	17
Celkem	108	100	108	100
	Muži		Ženy	

Tabulka 24: Litujete své nevěry? (rozdělení dle pohlaví)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ne	22	49	12	28
ano	14	31	18	42
nedokážu odpovědět	9	20	13	30
Celkem	45	100	43	100
	Muži		Ženy	

Tabulka 25: Co všechno považujete za nevěru? (rozděleno dle pohlaví)

Odpovědi	Absolutní četnost	
pohlavní styk	105	105
sex na jednu noc	94	96
sexuální kontakt bez pohlavního styku	85	91
placené erotické služby	63	82
líbání	68	77
sex po telefonu (erotické sms)	42	64
osahávání	40	50
virtuální nevěru	18	37
flirtování	10	17
erotické fantazie	4	3
vlastní odpověď	1	3
	Muži	Ženy

Tabulka 26: Jaký je podle Vás důvod k nevěře? (rozděleno dle pohlaví)

Odpovědi	Absolutní četnost	
	Muži	Ženy
nedostatečná pozornost od partnera	48	61
touha po něčem novém, jiném	58	60
východisko ze stereotypního vztahu	49	59
požití alkoholu nebo jiných omamných látek	50	57
špatná komunikace mezi partnery	39	47
neuspokojivý sex	46	47
zvýšení sebevědomí	21	40
dlouhodobé odloučení od partnera (např. kvůli služební cestě,...)	39	38
náhodné setkání s velmi přitažlivým člověkem (např. na večíрку,...)	43	35
neexistuje důvod, který by opravňoval k nevěře	25	24
kvůli povýšení či jiné odměně v práci	13	4
vlastní odpověď	1	2
	Muži	Ženy

Tabulka 27: Jaký máte postoj k nevěře? (rozděleno dle pohlaví)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Není to normální, ale někdy se to bohužel stane.	55	51	60	56
Odsuzuji ji v jakékoli podobě.	28	26	33	31
Neodsuzuji ji, ale sám/a bych nikdy nevěrný/á nebyl/a.	14	13	13	12
Je to normální, přirozené.	10	9	2	1
Jiná odpověď.	1	1	0	0
Celkem	108	100	108	100
	Muži		Ženy	

Tabulka 28: Byl/a byste ochotný/á nevěru odpustit? (rozděleno dle pohlaví)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
záleželo by na situaci	56	52	57	53
ne, neodpustil/a bych	25	23	24	22
ano, ale jen jednou	21	19	23	21
ano, klidně i víckrát	6	6	4	4
Celkem	108	100	108	100
	Muži		Ženy	

Tabulka 29: Za jakých okolností byste byl/a ochotný/á nevěru tolerovat?
(rozděleno dle pohlaví)

Odpovědi	Absolutní četnost	
	Muži	Ženy
protože ho/ji milujete	54	34
kvůli dětem	43	39
vlastní zavinění	38	30
přiznání partnera/partnerky	31	23
vliv alkoholu nebo jiných omamných látek	17	21
dlouhodobé odloučení od partnera	12	20
finanční závislost na partnerovi/partnerce	8	10
nespokojenost ve vztahu	9	5
vlastní odpověď	2	3
	Muži	Ženy

Tabulka 30: Jak byste reagoval/a na odhalenou nevěru? (rozděleno dle pohlaví)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
netuším, jak bych se v takové situaci zachoval/a	50	46	47	43
v klidu bych si s ním promluvil/a a snažil/a bych se zjistit, proč to udělal/a	32	29	29	26
ihned bych se s ní/m rozešel/la, rozvedl/a	20	19	20	19
jiná odpověď	3	3	5	5
odpustil/a bych mu/jí	2	2	5	5
ignoroval/a bych to	1	1	2	2
Celkem	108	100	108	100
	Muži		Ženy	

Tabulka 31: Považujete nevěru za vážný problém současnosti?(rozděleno dle pohlaví)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	40	37	67	62
ne	39	36	23	21
nevím	29	27	18	17
Celkem	108	100	108	100